

**TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA DELNICA**
Lujzinska cesta 47, 51300
Delnice
tel/fax 051/812-156,
tel. 811-174, 811-181
e-mail:
tz-grada-delnica@ri.t-com.hr
web: www.tz-delnice.hr

SMJEŠTAJ I PREHRANA:

- * Hotel "Mance", Brod na Kupi - tel/fax : 837-164, tel. 837-360, www.hotelmance.com
- * Hotel "Risnjak", Delnice - tel. 508-160, 508-180, fax 508-170, www.hotel-risnjak.hr
- * Pansion "Lovački", Delnice - tel. 812-440, ax 812-019, www.lovacki.com
- * Pansion Nacionalnog parka "Risnjak", Crni Lug - tel. 836-133, 836-246, fax 836-116, www.risnjak.hr
- * Planinski centar "Petehovac", Delnice - tel. 814-901, fax 620-787, www.petehovac.com
- * Planinarski dom "Pahulja", Delnice - tel. 812-423, 095/911-1399, www.planinarskidom-pahulja.com
- * Caffe-bar i sobe "Centar", Delnice - tel. 812-972, 098/232-875, www.centar-delnice.hr
- * „Sotlar“ d.o.o., sobe „Americano“, Delnice - tel. 811-320

PREHRANA:

- * Bistro "AM", Delnice, Starčevića 2 - tel. 812-310
- * Bistro "Start", Delnice, Školska 9 - tel. 811-005
- * Buffet "Scorpion", Delnice, Supilova 67 - tel. 812-662
- * Bistro „Tron“, Delnice, Supilova 45, tel. 508-284
- * Objekt brze prehrane, Pizza-cut "Tvitić", Delnice, supilova 48 - tel. 811-064
- * Objekt brze prehrane "Rasta", Brod na Kupi, Zrnska 12 - tel. 837-132

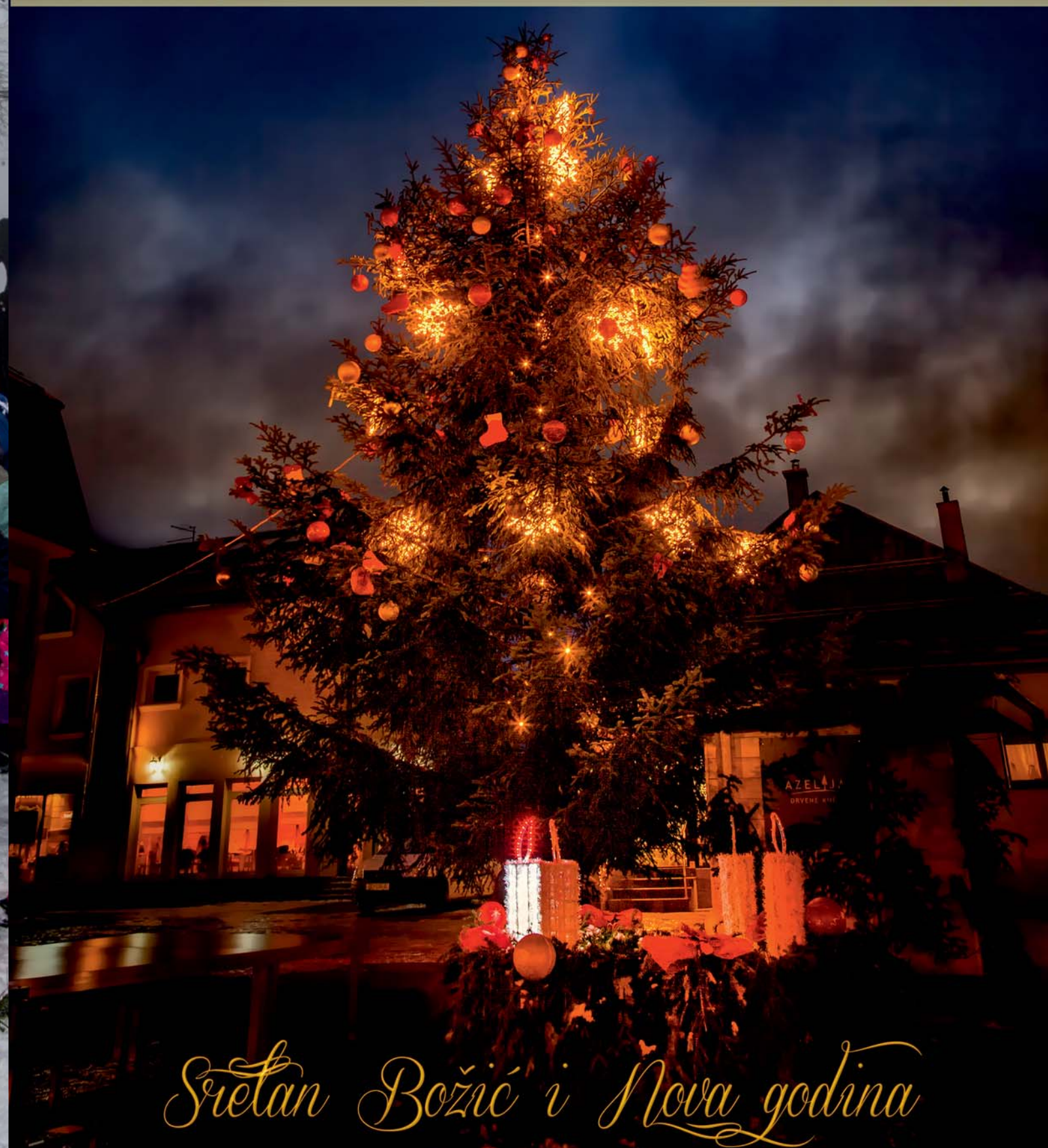
REKREACIJA:

- * Goranski sportski centar (Dom sportova, bazen, teniski tereni, klizalište, kuglana) - tel/fax. 812-488, 811-022
Skijalište Petehovac, tel. 814-091, fax. 620-787, www.petehovac.com.hr
- * Fitness Hotela „Risnjak“ (tehno-gym sprave), Delnice - tel. 508-160, www.hotel-risnjak.hr
- * „Gorski tok“ (rafting, kayaking, kanu safari, skijaško trčanje, streličarstvo), Brod na Kupi, tel. 812-864, 098/177-2585, www.gorski-tok.hr
- * "Foris" adventures travel (rafting, biking, canyoning) - tel. 837-139, www.rafting.com.hr
- * Ribolovne dozvole Kupa, kupica, Curak, mob. 091/513-8868, www.sru-goran.hr
- * Lovstvo, Uprava Hrvatskih šuma Delnice - tel. 812-188

Déjuonška beséjda

Godina 4, broj 8 - prosinac 2013.

Glasiilo Grada Delnica

Srećan Božić i Nova godina

Sretan Božić i Nova godina

Poštovane sugrađanke i sugrađani administrativnog korpusa Grada Delnica, ovo je doba godine kada se zbrajaju postignuti rezultati, kada se pripremaju planovi i programi kako bismo nastavili sa stvaranjem pretpostavki boljeg i kvalitetnijeg života svih stanovnika, naročito onih najmlađih koji sutra trebaju pronijeti i nositi našu budućnost, budućnost našega Grada, ali i cijelog kraja.

Pišući vam ovogodišnju Božićno-novogodišnju čestitku, prvi put u svojstvu gradonačelnika, osjećam veliki teret i još veću odgovornost zbog svega onoga što se zbiva, zbog okruženja i uvjeta u kojima pokušavamo stvoriti izvjesnost, sigurnost, perspektivu i optimizam, zbog straha hoćemo li u tome uspjeti i hoće li to uopće biti moguće!? Ne plaćem i ne tražim ispriku, ne tražim razloge za opravdanje, naprotiv. Ovaj Grad za mene je oduvijek bio veliki izazov. Prihvatio sam ga ove godine jer je velika većina građana tako htjela, ali i zbog želje i potrebe da ga pokrenem, da bude drugačiji, uspješniji, bolji svim njegovim stanovnicima!

Bez obzira na sve, želim vas u najkraćem izvijestiti što smo to do sada učinili.

Preuzimanjem dužnosti, 21. lipnja, konstituirali smo Gradsko vijeće Grada Delnica, a u visokom demokratskom ozračju međusobnog uvažavanja, poštovanja i tolerancije, održali smo još dvije radne sjednice Gradskog vijeća, a prije toga i svečanu sjednicu Gradskog vijeća povodom Dana Grada i zaštitnika Župe sv. Ivana Krstitelja. Nadam se i vjerujem da je u takvom ozračju, za dobrobit Grada, moguće nastaviti raditi i ubuduće!

Dana 2. rujna, vjerujem na radost mnogih roditelja i svih stanovnika Grada, otvorili smo dograđeni prostor vrtića i prvi puta omogućili svoj djeci smještaj u jasličku i vrtičke skupine!

Uklanjanjem ostataka Tranzit bara uz benzinsku postaju INA-e uljepšali smo naš Grad.

Podigli smo također dužnu pažnju i pijetet prema našim pokojnima. Pripremamo potrebne prostorno-planske i urbanističke uvjete za proširenje i razvoj trgovačkog društva GEC d.o.o. u Lučicama, kao i Palfinger-a GmbH, također u Lučicama. Pripremamo se za sanaciju i uređenje Supilove ulice kao temeljnog uvjeta zaštite naših izvorišta pitke vode, ali i podizanja standarda i uvjeta života naših stanovnika. Na žalost, sve se to događa s najavom ukidanja Zakona o brdsko-planinskim područjima što za nas donosi katastrofalne i nesagledive posljedice, posljedice koje doslovno ugrožavaju našu budućnost onemogućavanjem stvaranja pretpostavki za bilo kakav razvoj i promišljanje budućnosti, ukoliko se novim propisom ne nadomjesti izgubljeni prihodi.

Uz želju da nam se svima smiluje zdravlje, da nas obdari providnost i potreba u toliko potrebno zajedništvo, hrabrost i odlučnost, svima vama i vašim obiteljima želim sretan i blagoslovljen Božić te uspješnu novu 2014. godinu, uz obećanje da ću učiniti sve, ali baš sve, bez obzira na cijenu, kako bih zaštitio interese našega Grada i svih njegovih stanovnika, kao zalag budućnosti našoj djeci i unucima koju im dugujemo!

Vaš gradonačelnik
Ivica Knežević

O radu Gradskoga vijeća Grada Delnica

Minulo je pet mjeseci od konstituirajuće sjednice Vijeća Grada Delnica u sadašnjem sastavu, održana je svečana te dvije radne sjednice. Zavrjujući u poruke sa tih skupova prisjetimo se što je otada do danas učinjeno sa razine Gradskog vijeća.

Napravit ćemo pomake ka boljem življenju na svim razinama, bila je glavna poruka tada, a kada sam ju izrekla mislila sam na poticanje društvenog i gospodarskog razvoja lokalne zajednice, na jačanje njena ugleda prema van, na poboljšanje uvjeta života svih stanovnika.

Pozvala sam pri tom sve sugovornike na tu temu, prvenstveno one iz redova Gradskog vijeća na suradnju, zalaganje, demokratsko odlučivanje, na dijalog, jer, presvjesni trenutaka u kojima živimo samo jedan jedini život, „ne smijemo ga uludo potrošiti“! Svoj sam pozdravni govor zaključila s vjerom da „ćemo se iduće godine u ovo vrijeme moći pohvaliti osjetilno-vidljivim pomacima“ u sredini u kojoj danas živimo težak i složen život.

Vijeće za sada još nije donijelo svoj program rada, u svom je stasanju prvenstveno stalo iza akcija gradonačelnika i njegove zamjenice. Većinom su to radnje koje razmatraju, oslušuju i prate ono što se zbiva na planu preuzete vlasti u Delnicama. Opći je dojam da se startalo vrlo oštro i do sad je kroz radne prostore prvih dvoje ljudi prošlo more nezadovoljnih pojedinaca, masa do sad neuslišanih tražitelja pravde. U svemu tome kroz upoznavajući kontakt s upravom dotaknuta je bila dosadašnja vlast, način njenog razmišljanja i djelovanja i neprimjetno nametnut novi stil rada. Ključni trenuci,

koji su obilježili doba dolaska na vlast ljudi s Nezavisne liste „Volimo Delnice“ jesu oni koji možda najjače zasijecaju u tkivo svakodnevice ovdašnjeg čovjeka, a to su: otvaranje prvog delničkog jasličkog smještaja, opipavanje socijalnih prava, uređenje najbližeg okoliša, nastavak trošenja donacije pokojne dobrotvorke, delničke Kanađanke Janeth Majnarich kroz gradnju doma za starije, preseljenje radočajske populacije konzumenata brige o starijima iz Radočaja u Delnice, te ostala briga o socijalno osjetljivima, novorođenima i drugo.

Uglavnom, posla je na sve strane, no manje se stigne misliti o uzrocima jer treba djelovati brzo i učinkovito kako bi se u, svime pritisnutom, vremenu nepogoda pronašao najbolji izlaz. Djelovanje, odnosno vladavina prava usko je povezana s proračunskim dotokom sredstava, novu su vlast dočekale neke neriješene enigme iz one ranije faze, pa dok još nije razriješen do kraja taj čvor već su se pojavili, otvorili, najavili novi negativni tijekovi od kojih je na prvom mjestu zabrinjavajući prestanak važenja Zakona o brdsko-planinskom statusu i zasad njegovom nepostojećem supstitutu. Sve to dovodi u pitanje ranije započete planove i programe te i inače složenu situaciju goranskog življenja još više usložava. Izlaz se traži, za sada se zna da ga treba ponuditi onaj tko ukida dosadašnji, recimo to tako, povlašteniji status našega područja, međutim, obeshrabruje činjenica da u piramidi odnosa od lokalne prema državnoj razini, odzivi više liče na vapaj, a manje na traženje rješenja.

Taj se rad manje-više prikazao kroz informiranje Vijeća, odgovaranje na vijećnička pitanja, kroz donošenje odluka kojim

će se ta područja i problematika regulirati u vremenu odmah ili s odmakom koji je potreban. Osim te problematike sjednicama Vijeća dominirale su točke kao izmjene i dopune proračuna i shodno tome izmjene i dopune razvojnih programa te programa gradnje objekata i uređaja gradske komunalne infrastrukture odnosno svih planiranih aktivnosti, a dosta pažnje posvećeno je i javnom određenju naknada za rad gradskih vijećnika, članova mjesnih odbora te izboru radnih tijela odnosno odbora, povjerenstava i komisija. Većina njih je do sada popunjena članstvom, neki su već održali i konstituirajuće sjednice tako da se može reći da će dolazeće sjednice imati i njihovu potporu kroz raspravu i prijedloge. Očekuje se, naravno, još bolji međusoban rad, a u dosadašnjem je Nezavisna lista vrlo često nailazila na bezuvjetnu potporu vijećnika HL-stranke rada, HČSP-a, SDP-a te nerijetko i HDZ-a. Nakon formiranja klubova, čemu smo ususret, vjerujemo da ćemo upravo na smjericama svoga rada i osobnih ulaganja u njih dobiti još više vjetra u leđa. Želimo vjerovati!

Ako za to još nije prerano valja istaknuti kako je prisutnost sjednicama Gradskog vijeća za sada bez primjedbe, rasprava je iscrpna i svrhovita, a suodnos među čak šest različitih pripadnosti ovoj ili onoj stranci ili listi je manje-više tolerantan. Radna klima, reklo bi se, obećava dobar rad, ali i iziskuje svačije pojedinačno, te skupno zalaganje za ostvarenje zadatih ciljeva.

Nada Glad, predsjednica Gradskog vijeća

Dan 5. studenoga, za nas je dan velikog ponosa, dan sjećanja, dan kada najdubljom naklonom izražavamo zahvalnost svima koji su dali nemjerljiv doprinos novoj budućnosti Hrvatske i svemu onome što mi danas uživamo, a posebno onima kojih više nema među nama.

To je dan kada želimo podsjetiti da su Gorani naoružali Hrvatsku, što je itekako utjecalo na daljnji tijek oslobodilačkog ratovanja u našoj domovini, ali i uputiti poruku da se na nas može uvijek računati. Gorani su tih dana mudrošću, providnošću i pameću, na ovim prostorima znali sačuvati mir, svakoga dana i svakog trena promičući uzajamnu toleranciju, međusobno uvažavanje i poštovanje, kako su to činili u prošlosti, kako to čine sada, a činit će i u budućnosti.

To je i dan kada želimo podsjetiti da postoje granice koje ne možemo preskočiti sami, da nam je potrebna pomoć i šire zajednice, regionalne, ali i ona na razini Države. To ni u kom slučaju ne znači da, ne daj Bože, nešto molimo, jer Gorani su oduvijek živjeli pošteno, od svoga rada, od šume, kao pilanari, kao seljaci i poljoprivrednici, kao najbolji nadničari sjekačidrvosječe u Moslavini i Slavoniji, kao vrijedni rudari u američkim rudnicima... To je dan kada priželjkujemo, ako ne iz zahvalnosti za tadašnji doprinos, a onda zbog pogleda u budućnost, da Gorski kotar bude više pri srcu, a pogotovo pri „novčaniku“, onih koji odlučuju o Goranima i Gorskom kotaru, da budemo više pri srcu Države, ali i Županije koja u svom sastavu uz „plavi dio“ ima i „Zeleno srce Hrvatske“.

Za one koji to ne znaju ili zaboravljaju, želim podsjetiti da smo mi TI Gorani koji moraju, ma kako to izgledalo banalno, između ostalog kupovati i zimske gume, za razliku od mnogih koji to nisu učinili nikada, a u odnosu na one koji ih također kupuju, naše traju mnogo kraće. Mi smo TI Gorani koji radi najobičnijih životnih potreba često odlazimo u Rijeku, za mnoge čudno odjeveni i obuveni, dok tamo ljudi hodaju u niskim cipelama, zbog čega katkada izazivamo i podsmijeh. Mi smo TI Gorani koji teško zarađenu kunu mjesecima trošimo na snježnu neman kako bi osigurali elementarne životne funkcije našim stanovnicima, kao i onima koji su nekakvim čudom uspjeli preživjeti kao gospodarstvenici, dok mnogi u isto

vrijeme sredstva svojih poreznih obveznika troše za društveni razvoj i nadgradnju, što podržavamo te se radujemo svačijem uspjehu.

Kada se donosio Zakon o brdsko-planinskim područjima tada je temeljni cilj koji se želio postići tim zakonom bila demografska obnova, korištenje svih prirodnih i inih resursa radi poticanja društvenog razvoja, radi smanjenja socijalnih razlika u pojedinim dijelovima zemlje kao i njen ravnomjeran razvoj.

Što se od tada promijenilo? Promijenilo se to da se broj stanovnika u Gorskom kotaru prema rezultatima popisa iz 2011. smanjio sa 26.120 na 22.959, odnosno za

Treba li Hrvatskoj i dalje Gorski kotar?

**Nadam se da će hrvatska vlast znati dati pravi odgovor!
Ja u njegovu potrebu ne dvojim!**

posljednjih deset godina, taj se broj smanjio za 12,65% ili za 3.161 osobu. Riječju, nestalo je više ljudi no što ih danas sveukupno imaju Općine Lokve, Brod Moravice i Skrad.

Promijenilo se naravno i to da smo ove godine ušli u Europsku uniju, s naglaskom kako Europska unija ne poznaje takav propis i da se on mora ukinuti, kako govore neki političari! Složit ću se s činjenicom da Europska unija možda ne poznaje takav propis, iako sličan štiti slovensko Prekmurje, koja je također u Europskoj uniji! No siguran sam da Europska unija neće imati ništa protiv da se uz pomoć države svi dijelovi naše zemlje razvijaju ravnomjerno, a radi ostvarenja već naprijed navedenih ciljeva.

Siguran sam da bi Europa itekako studiozno analizirala indekse i pokazatelje razvijenosti kao kriterije, temeljem kojih se može ostvariti pomoć.

Naime, na žalost, svi oni veliki rezultati primorskog turizma ni na koji način ne utječu pozitivno na našu situaciju, osim statistički, budući spadamo u istu regiju, a i sve manji broj stanovnika nas također negativno opterećuje jer je indeks razvijenosti za nas to nepovoljniji što nas ima manje! S druge strane, mnogi imaju daleko više koristi od naših šuma no mi sami! Ja sam siguran da će svaka odgovorna i savjesna vlast znati i htjeti prepoznati one objektivne granice koje specifične jedinice lokalne samouprave ne mogu prijeći bez potpore države i regionalne zajednice! Mi se apsolutno ubrajamo u takve jer živimo na prosječnoj nadmorskoj visini od oko 700 metara, u izuzetno otežanim mikroklimatskim uvjetima i gdje je, mnogi to sigurno i ne znaju, snijeg zabilježen u svim mjesecima godine, dakle i u onim ljetnim!

Ja se nadam i vjerujem, radi budućnosti našega kraja koju čine naša djeca i naši unuci, da će nam država, uz naš rad i odricanja, pomoći da ostvarimo tu budućnost, jer budite uvjereni, bez Gorana, ma odakle bili, neće biti niti Gorskog kotara.

Kada govorim o toj budućnosti, moram se prisjetiti jedne posebne žene-vladarice-carice koja je itekako odredila našu budućnost znajući prepoznati važnost našega kraja koji se nekoć nazivao Hortus diabolicus. Naime, na zahtjev Hrvatskog kraljevskog vijeća, a radi sigurnijeg prometovanja i efikasnijeg sudovanja, carica Marija Terezija je u tadašnjoj Severinskoj županiji, pored već postojećih Primorskog i Kupskog, svojim reskriptom Processus montanus, 7. studenoga 1778. godine osnovala i treći kotar, odnosno Gorski kotar, potvrđujući time njegov značaj! Eto, ove godine, 7. studenoga navršilo se 235 godina od tada!

Pred svima nama, postavljam sudbonosno pitanje:

Treba li Hrvatskoj i dalje Gorski kotar?
Nadam se da će hrvatska vlast znati dati pravi odgovor!

Ja u njegovu potrebu ne dvojim!
Svim sudionicima tog velikog pothvata još jednom veliko hvala, a tebi, Gorski kotare, NEKA TI JE JOŠ DUGO, DUGO SRETNO!
Ivica Knežević, dipl. iur.

Zakon o regionalnom razvoju RH koji bi trebao stupiti na snagu početkom 2014. godine, ima za posljedicu prestanak važenja Zakona o brdsko-planinskim područjima, s time da će JLS, temeljem spomenutog Zakona, zadržati povlastice zaključno do 31. prosinca 2014. godine. Novi Zakon uvodi jedinstvenu kategorizaciju područja u Hrvatskoj primjenom kriterija indeksa razvijenosti, a kao temelja pomoći područjima kojima je to potrebno.

Pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti regulirani su Uredbom Vlade RH, a oni su:

1. stopa nezaposlenosti,
2. dohodak po stanovniku,
3. proračunski prihod jedinica lokalne, odnosno područne samouprave po stanovniku,
4. opće kretanje stanovništva i
5. stopa obrazovanosti.

Temeljem navedenih kriterija sve JLS na području RH razvrstane u V skupina. U I. skupini su JLS s indeksom razvijenosti manjim od 50% državnog prosjeka, u II. skupini su JLS s indeksom razvijenosti između 50% i 75% državnog prosjeka, u III. skupini su JLS s indeksom razvijenosti između 75% i 100% državnog prosjeka, u IV. skupini su JLS s indeksom razvijenosti između 100% i 125% državnog prosjeka i u V. skupini su JLS s indeksom razvijenosti većim od 125% državnog prosjeka.

Prema navedenim kriterijima status potpomognutog područja mogu ostvariti samo JLS razvrstane u I. i II. skupinu. Na žalost, temeljem navedenih općih parametara, niti jedna JLS na području Gorskog kotara nije stekla taj status budući su razvrstane u III., IV. i V. skupinu, dakle u razvijena područja.

Ovakav način izračuna indeksa razvijenosti u odnosu na JLS Gorskog kotara nije realan i ne odražava pravu sliku i stanje stvari! Posebnost Gorskoga kotara je upravo bila

prepoznata Zakonom o brdsko-planinskim područjima, te su sve JLS na području Gorskog kotara ostvarile status brdsko-planinskog područja i po toj osnovi brojne povlastice koje je ovaj Zakon predvidio za takva područja.

Kada se donosio, Zakon o brdsko-planinskim područjima je odredio i temeljne ciljeve koji su se njegovom primjenom trebali ostvariti, a oni su bili: demografska obnova, korištenje svih prirodnih i inih resursa radi poticanja gospodarskog i društvenog razvoja, smanjenje socijalnih razlika u pojedinim dijelovima zemlje kao i njen ravnomjeran razvoj. Neprijeporno je da do sada ni jedan od ciljeva ni približno nije dosegnut, no jednako tako je neprijeporno da će njegovim prestankom i gubitkom posebnih prava JLS doći do neželjenih i dugoročnih posljedica na gospodarstvo i društveni sektor. Jednako tako je neprijeporno da će Gorana biti sve manje, a od poslje-

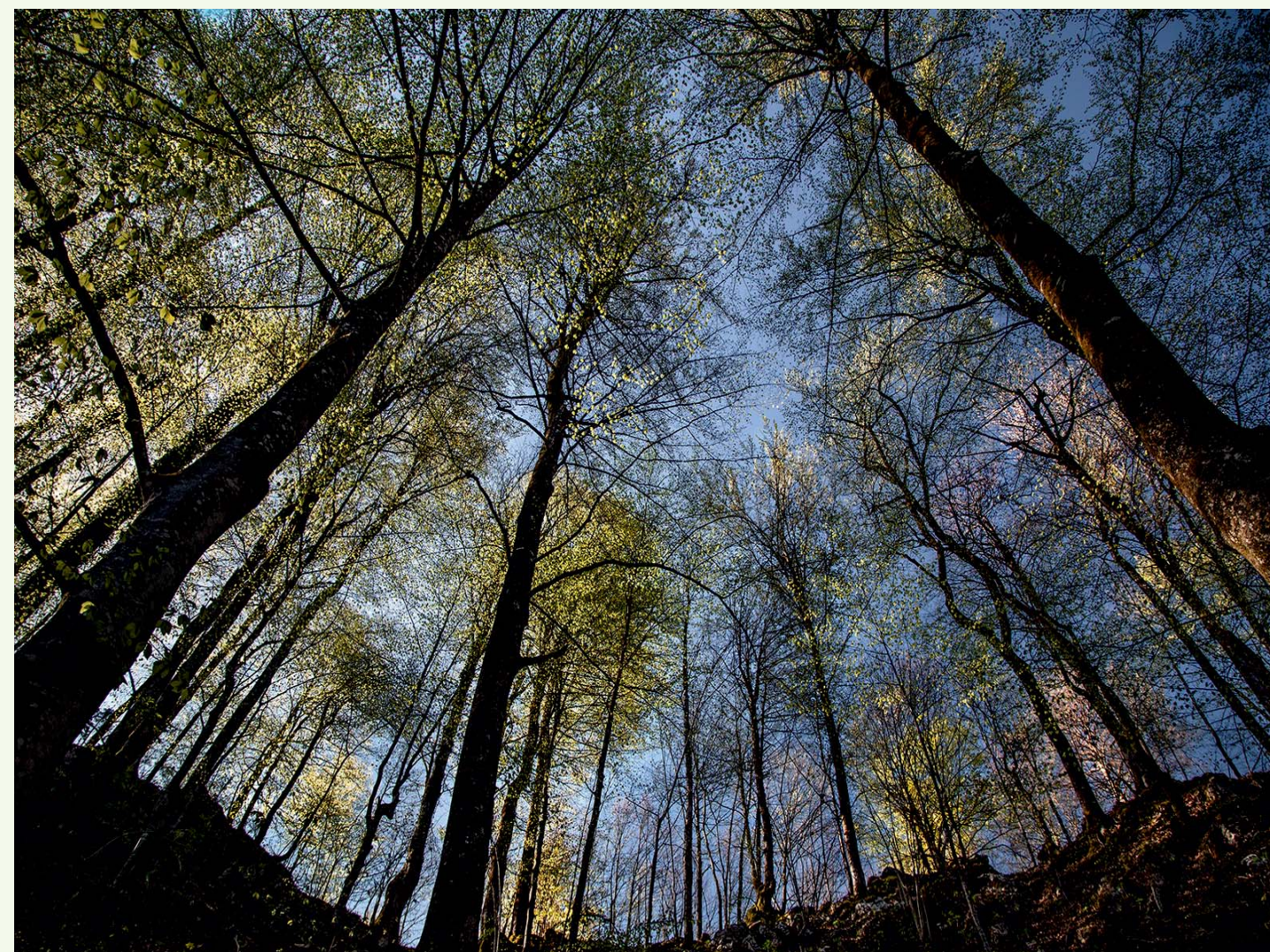
dnjeg popisa stanovništva, prije deset godina, nestalo je preko 3000 ljudi!

Slijedom iznijetog, Gorski kotar, kao specifičnu mikroregiju unutar Države i Primorsko-goranske županije, nužno je potrebno izdvojiti, a jedan od načina je i donošenje posebnog Zakona, što ne bi bilo neprihvatljivo za Europsku uniju, budući za to već postoji dobra europska praksa! U tom smislu pozdravljam inicijativu Županije za „Izradom prijedloga novog Zakona o goranskim područjima“, u čijoj podlozi bi bila analiza s učincima ukidanja Zakona. Ta analiza će samo potvrditi njegovu geografsku, mikroklimatsku, prometnu, demografsku, sociološku, gospodarsku i svaku drugu posebnost. Radi toga, očekujem podršku i priželjkujem jedinstvo svih načelnika i gradonačelnika JLS Gorskoga kotara, ali i svih njegovih stanovnika, kako bismo glasom, odlučnošću, ali prije svega argumentima, obranili interese ljudi,

gospodarstvenika i poduzetnika. To je nezamjenjivi uvjet naše budućnosti, ali i naša politička, moralna te nadasve ljudska dužnost. Dužnost pred velikim izazovom, možda i nesavladivim, no ukoliko ga ne prihvatimo i ne odgovorimo na njega, nemamo pravo na izgovor, a još manje na opravdanje!

Gorski kotar je prečesto bio suočen s nemogućim pa je unatoč svemu opstao, ja vjerujem, priželjkujem i nadam se da će tako ostati još dugo. Uvjet za to je da se borimo za svoje, da budemo jedinstveni i složni, da progovorimo o svemu što nam je važno na mjestima gdje se odlučuju o nama! Tada će nas uvažavati, a imati ćemo i snagu i autoritet i poštovanje. Nakon svega, mi to i zaslužujemo, a šansu nam nitko nema pravo uskraćivati!

Ivica Knežević, dipl. iur.

**UKIDANJE ZAKONA
O BRDSKO-PLANINSKIM
PODRUČJIMA**

**POČETAK PEDAGOŠKE
GODINE DJEČJI VRTIĆ
»HLOJKICA« U NOVIM
PROSTORIMA**

Delnice prvi put dobile jaslice

Zahvaljujući novom prostoru ostvarili smo porast djece za gotovo 40 posto, a uposlili smo i tri nove odgojateljice, dok smo ostale potrebe za novouposlenima (kuharica, spremačica) riješili preraspodjelom dosadašnjih poslova. »Hlojkicu« sada čine skupine »Pahuljice« (25), »Maze« (22), »Bubamarci« (24), »Krijesnice« (18) i »Zvezdice« (13)

vezanog uz (ne)mogućnost upisa u vrtić.

Na maloj svečanosti otvaranja novih prostora goste je najprije pozdravila ravnateljica »Hlojkice« Zvezdana Jerković, zahvalivši i bivšem i sadašnjem gradonačelniku, kao i bivšem i sadašnjem sazivu Gradskog vijeća Delnica, na trudu vezanom uz proširenje kapaciteta vrtića. »Zahvaljujući novom prostoru ostvarili smo porast djece za gotovo 40 posto, a uposlili smo i tri nove odgojateljice, dok smo ostale potrebe za novouposlenima (kuharica, spremačica) riješili preraspodjelom dosadašnjih poslova. »Hlojkicu« sada čine skupine »Pahuljice« (25), »Maze« (22), »Bubamarci« (24), »Krijesnice« (18) i »Zvezdice« (13)«, rekla je Jerković, dodavši kako je tim brojem polaznika kapacitet vrtića ispunjen u potpunosti.

Delnički gradonačelnik Ivica Knežević naglasio je kako je otvaranjem novih prostora riješen veliki problem i podignuta razina standarda predškolskog odgoja u Delnicama, a uz to, delnički su roditelji prvi put u prilici koristiti i usluge jaslica, za što očigledno postoji interes: »Ukupna investicija s PDV-om vrijedna je 1,3 milijuna kuna, a opremu vrtića nabavili smo zahvaljujući sponzorima među kojima su Intertesio Novus d.o.o., Zagreb, Energy Pellets d.o.o. Delnice i

Croatia osiguranje Rijeka«, rekao je Knežević, poželjevši da i ovaj prostor uskoro postane premali, jer bi to bilo dobro i za Delnice i za Gorski kotar. Otvaranju novih prostora delničkog dječjeg vrtića nazočio je i zamjenik primorsko-goranskog župana Petar Mamula, te predstavnici društvenog, privrednog, sportskog, kulturnog i političkog života Delnica, a neposredno po otvaranju svi su obišli prostor i svjedočili prvim trenucima rada nove vrtićke skupine te prvi put u povijesti Delnica i skupine jaslica.

Vrlo radosna vijest za roditelje čija djeca pohađaju vrtić svakako je to da se, kako je posebno naglasio delnički gradonačelnik Knežević, zahvaljujući preraspodjeli sredstava u gradskom proračunu, ipak našlo rješenje po kojem će roditelji djece koja koriste usluge vrtića plaćati samo 660 kuna po djetetu, a ne 720 kuna koliko je trebalo temeljem prijedloga proračuna za 2013. godinu. Također, istaknuo je Knežević, Grad Delnice spreman je pomoći svima onima koji odluče pokrenuti obrt vezan uz obavljanje poslova dadilja: »Spremni smo sufinancirati takve aktivnosti, odnosno kao što sufinanciramo smještaj djece u »Hlojkicu«, spremni smo sufinancirati i boravak djece u dadilja servisima, koji mogu raditi samo ako udovolje sve stroge zakonske odredbe.«, rekao je Knežević.

(M. Krmpotić, Novi list)

Noćnim maratonom u EU

U prvoj sekundi prvog dana mjeseca srpnja 2013. godine na mostu između Broda na Kupu i Petrine – do tog trenutka graničnom prijelazu između Hrvatske i Slovenije – predsjednik Udruge »Kupa« Davorin Klobučar startnom je zastavicom, koja je za ovu prigodu bila zastava EU, dao znak za početak prve »Utrke prijateljstva«, atraktivnog polumaratona kojim su stanovnici ovog dijela Hrvatske ne samo na originalan način proslavili ulazak Hrvatske u EU, već još jednom potvrdili vjekovne veze i dobre odnose koji nisu bili narušeni ni tijekom protekla dva desetljeća schengenske granice na Kupu/Kolpi, rijeci koja ni tada nije razdvajala, već spajala narode. Potvrđi tih dobrih odnosa svjedočili smo godinama kroz izvrsnu suradnju brodokupske Udruge za sport, rekreaciju i turizam »Kupa« te Turistično športnog društva »Kostel« iz istoimenog susjednog slovenskog mjestašca, a upravo te dvije udruge i njihovi predsjednici Davorin Klobučar i dr.

Stanko Nikolič osmislili su i ovu svake pažnju priredbu kojom je Hrvatska u prvim sekundama srpnja 2013. godine »utrčala« u sastav zemalja Europske unije.

Noćnih 23,1 kilometar

Trideset i pet trkača, od toga deset žena na utрку duđu 23,1 km krenulo je najprije uz znatno zahtjevniju i brdovitiju slovensku obalu Kupe gdje su nakon Petrine trčali uzvodno uz Kupu kroz Gljivac, Laze, Kuželj, Srobotnik i Svetu Anu da bi potom neposredno prije Mirtoviča, točnije kod mosta Gašparci-Mirtoviči, s kojeg je koji tren ranije maknuta rampa, prešli na hrvatsku stranu te krenuli natrag trčeći ovog puta 11,8 km nizvodno i po znatno ravnijem terenu kroz mjestašca Gašparci, Kuželj, Grbajel, Guče Selo i Gusti Laz odakle su utrčali u cilj u Brodu na Kupu dočekani ovacijama nazočnih. Valja istaći da je svaki sudionik ove povijesne utrke uz majicu s plavim EU bojama dobio i medalju

kao uspomenu na ovaj događaj, a trojka najuspješnijih u muškoj i ženskoj konkurenciji kući je odnijela i prigodne pehare.

Iznimno zadovoljan odazivom i cjelokupnom priredbom bio je i Davorin Klobučar koji je uz čestitke svim sudionicima i posjetiteljima rekao: »Presretan sam što smo u Europu ušli baš na ovaj način propagirajući sport, kretanje i zdravi način života te prijateljstvo i suradnju između slovenskog i hrvatskog naroda. Čini mi se da smo jedini ili među rijetkima u Hrvatskoj, koji su na ovako sportski način proslavili pridruživanje Hrvatske EU, a u skladu s našom višegodišnjom suradnjom s TŠD »Kostel« mi ćemo ovaj ponoćni polumaraton pokušati pretvoriti i u tradicionalni događaj kojim ćemo se svakog 1. srpnja prisjećati pridruživanja Hrvatske Europi.«

Vatrogasna vježba

No, nije polumaratonska noćna utrka uz i niz Kupu bila jedini zanimljivi događaj delničko-brodokupskog slavlja povodom ulaska Hrvatske u EU. Uvod u »utrčavanje« u Europu bio je prigodni kulturno umjetnički program u kojem su nastupili KUD Delnice, te Folklorna sekcija KUD-a Delnice. Potom su, tridesetak minuta prije starta utrke, članovi dobrovoljnih vatrogasnih društava iz Broda na Kupu i Delnica (Hrvatska) te Fare i Kočevja (Slovenija) izveli zanimljivu vatrogasnu vježbu tijekom koje su sa slovenske na hrvatsku stranu uz pomoć auto dizalice, vatrogasnih ljestava i spretnosti prebacili zastavu EU, a potom je ta zastava postavljena na hrvatskoj strani uz čestitke župana Općine Kostel Valentina Južniča te prigodne pozdravne i riječi zahvale delničkog gradonačelnika Ivica Kneževića (M. Krmpotić, Novi list)

SPOT ZA »ODU RADOSTI«

Kako bi na dostojan način obilježili ulazak Hrvatske u Europsku uniju, TV Gorski kotar i Udruga Dijamant klasika u suradnji s Gradom Delnice organizirali su snimanje videospota za »Odu radosti«.

No, uz glazbeni dio snimao se i videospot koji bez pomoći stanovnika Gorskog kotara ne bi bio moguć. Namjera je bila iskoristiti trenutak ulaska u EU kako bi se istaknulo Gorski kotar kao jedan od najljepših kutaka Hrvatske te ga prikazati europskim medijima.

HTZ i Ministarstvo vanjskih poslova ustupili su svoje videomaterijale, a općine i gradovi Gorskog kotara sufinancirali kadrove – toponime iz svog kraja. (E. P.)

Delnička Adventska Bajka

od 29.11.2013. do 1.1.2014.

- Kulturna događanja
- Božićne pjesme u izvedbi glazbenih zborova svake subote u 18.00 sati
- Koncerti (Gazde, itd.)
- Zabava uz bogati glazbeni program i gastroponudu
- Kazališne predstave
- Žive Jaslice
- Vožnja kočijom
- Čarobna šuma (interaktivna bajka na otvorenom)
- Bogate radionice za djecu i odrasle
- Fotografiranje sa Sv. Nikolom i Djedom Božićnjakom
- Sportska natjecanja
- Odbojka, nogomet, zumba, adventske igre bez granica, boksačka noć
- Prvenstvo Delnica u uličnom šahu
- klizanje s omiljenim likovima iz bajke i maskotama sponzora
- Dobrotvorni Božićni bal
- Najduža kobasica s kuhanim vinom
- Obiteljski doček Nove Godine na ledu uz vatromet

Kako bi se pozitivna energija i blagdansko raspoloženje proširilo i našim gradom osmislili smo Delničku adventsku bajku. Program koji uključuje brojne kulturne, sportske, zabavne, humanitarne i gastro događaje pun je sadržaja za djecu i odrasle. Svakog vikenda od 30. studenoga 2013. do 07. siječnja 2014. očekujemo dobru atmosferu i zanimljive manifestacije na radost svih sugrađana i putnika namjernika.

Uz pomoć ugostitelja, poduzetnika, pokrovitelja, udruga grada i brojnih volontera osmišljena su događanja kojima će se oživjeti prosinac 2013., a nadamo se da će to postati prava delnička tradicija. Uz mise zornice svakog jutra u 06:30 u crkvi Sv. Ivana Krstitelja u Delnicama, paljenje adventskih svijeća nakon nedjeljne mise, uz miris klinčića, kuhanog vina i kolača i u našem gradu započinju dani adventske čarolije i pripreme za Božić i novu 2014. godinu.

Sve je započelo ukrašavanjem božićnog drvca na gradskom trgu, nakon čega je

uslijedila Delnička adventska bajka u Parku kralja Tomislava. Svake subote od 15:00 u čarobnoj šumi prikazujemo jednu od tri interaktivne bajke: Crvenkapicu, Pepeljugu i Tmoružicu. Nakon bajke slijedi kreativna radionica „Postani i ti vilenjakov šegrt“ u Kavani Centar uz naše pokrovitelje.

Za najmlađe, tu je i fotografiranje sa Sv. Nikolom, Djedom Božićnjakom i Krampusom na gradskom trgu od 16:30 do 19:00 sati. U 18:00 slijedi glazbeni doživljaj uživo, uz pojedinačne nastupe Gradske limene glazbe, Vokalne skupine DIM, Vokalnog ansabla Aurora, KUD-a Delnice i mnoge druge zabavljače. 2. humanitarni Zumbaton, Odbojkaški turnir, Prvo otvoreno prvenstvo Grada Delnica u noćnom uličnom šahu na ledu, Adventske igre bez granica, Turnir u stolnom tenisu, Kuglački turnir Vjekoslava Petranovića, Boksačka noć i brojna druga sportska događanja za profesionalce i amatere očekuju vas na otvorenom i u sportskim dvoranama grada. Vožnja kočijom gradskim ulicama dodatna je atrakcija za sve uzraste, naročito vožnja

ljubavnom stazom uz pjenušac za zaljubljene. Tijekom svih događanja ponudu božićnih ukrasa i raznih domaćih proizvoda pružit će nam adventski sajam sa brojnim i zanimljivim izlagačima, humanitarnim akcijama. Za kreativce su tu brojne radionice tijekom cijelog prosinca na kojima možete izraditi ukrase za vaše Božićno drvce, predstave za djecu, a za ljubitelje kulture čekaju nas koncerti brojnih udruga, dobrotvorni bal i veliki koncert Gazdi. Od gastro ponude izdvajamo kuhano vino, kolače i slastice na gradskom trgu, najdužu delničku adventsku kobasu, druženje uz ribice i vino na Badnje jutro, izbor najboljeg novogodišnjeg kotlića koje je organizirano kao natjecanje i degustacija te organizirane zabave za doček Nove godine.

Ove godine odabiremo i najljepše ukrašenu kuću, prozor i balkon našega grada uz dodjelu nagrada i proglašenje pobjednika 28. prosinca 2013. u 17:00 sati na gradskom trgu. A očekuju nas i žive jaslice 21. i 24. prosinca. (Katarina Mihelčić, Zamj. gradonačelnika)

Izbor iz Novogodišnje ponude naših ugostitelja

Hotel Risnjak

DELNICE – GORSKI KOTAR

Doček Nove 2014. !!!

Novogodišnji aranžman 1.
30.12.-01.01.14. ili 31.12.-02.01.14.
Datum boravka – po izboru gosta

- 🕒 1 x polupansion + 1x noćenje sa doručkom
- 🕒 Svečanu Silvestarsku večeru 31.12.2013. uz živu muziku
- 🕒 Piće dobrodošlice
- 🕒 Goranski eko-gastro kutak : degustacija domaćih vrsta sireva, prirodnih sokova i sušenog voća (jabuka, krušaka). Svi proizvodi su proizvedeni na ekološki način bez kemijskih dodataka ili su prikupljeni u netaknutoj prirodi (borovnice, ljekovito bilje ...)
- 🕒 Bon za ručak (tradicionalni obrok : kobasice u lepinji) 31.12.13. u Fužinama prilikom tradicionalnog ispraćaja stare i dočeka Nove godine (pučka veselica točno u podne !)
- 🕒 Izlet prema Vašem izboru:
- * Posjet (organizirani - sa vodičem) goranskim medarima u Delnicama - degustacija proizvoda od meda (goranska medica) te kušanje najboljeg goranskog meda - šumskog meduna - višestruko nagrađivanog od domaće i europske komisije. /
- * Ulaznicu za kaštel Zrinski u Brodu na Kupu i muzej Šumarstva, Lovstva i Ribolova /
- * Ulaznicu za Popovičev mlin u Delnicama /
- * Ulaznicu za Etno kuću Rački u Delnicama
- 🕒 Mogućnost odlaska na goransku veselicu 01.01.14. - "Novogodišnji koktel" u Ravnoj Gori točno u podne na glavnom trgu - pozdrav Novoj 2014. godini, pjesma uz tamburaše, goranske specijalitete i slastice
- 🕒 Neograničeno korištenje hotelskog fitnessa
- 🕒 Besplatni internet (wi-fi) , besplatni parking

Cijena aranžmana po osobi: 1.350,00 kn

Cijena aranžmana u Sobi ljubavi po osobi: 1.550,00 kn

Popusti za djecu u sobi sa roditeljima:

- Djeca do 2,99 godina su gratis.
- Djeca od 3-7,99 godina 50 % popusta.
- Djeca od 8-15 godina 30 % popusta

🕒 Ostale mogućnosti za vrijeme boravka u Gorskom kotaru - ulaznice nisu u cijeni:

- * Večernja šetnja pod bakljama uz jezero Bajer u Fužinama
- * Korištenje zatvorenog 25-metarskog bazena u sportskom centru u Delnicama
- * Posjet spilji Vrelo u Fužinama * Posjet Etnografskom muzeju u Liču
- * Klizalište pored hotela * Etno kuća "Palčeva šiša" u Čabru ....

Doček Nove godine 2014. u Planinskom centru Petehovac

Bogata gastro gozba
Juha, naresci, meso, prilozi,
salate, gulaš, kolači...

Neograničena konzumacija pića

Pivo, bijelo i crno vino,
mineralna voda, sokovi...

Zabava

Ples do jutra uz živu muziku -
band "KRALJEVI RITMA"
Vatromet u ponoć

Iznenadjenja

Piće dobrodošlice i šampanjac

Cijena po osobi : 450 kuna

**Aranžman "Trodnevna
Novogodišnja bajka"**

1 dan

Nakon 13h - dolazak, smještaj u sobe
Skijanje, sanjkanje ukoliko bude snijega ili jednostavno
uživanje uz naš kamin
18:00 - 19:30 Večera (juha, glavno jelo, salata, desert)

2 dan

7:30 - 9:00 - Doručak (Buffet stol - više vrsta salame i
sira, maslac, jaja, med, marmelada, žitarice, muesli,
mlijeko, jogurt, čaj...)
Zimske radosti tijekom dana ili ćemo Vam preporučiti
posjet nekim lokalitetima u Gorskom kotaru
20:00 - Novogodišnji DOČEK (gastro gozba,
neograničena konzumacija pića, zabava, iznenadjenja...)

3 dan

Kasni doručak - kako bi se mogli i naspavati!
Nastavak Vašeg uživanja u Gorskom kotaru....

Cijena aranžmana po osobi : 1150 kuna
Djeca 30 - 50% popusta

Informacije i rezervacije : 051/814-901 ili petehovac@vip.hr

Planinarski dom
"Pahulja"
poziva Vas na
**Doček nove 2014. godine
u Radničkom domu
u Delnicama**

31. prosinca 2013. - 1. siječnja 2014.

Provedimo zajedno novogodišnju noć
u prostranoj dvorani Radničkog doma
u Delnicama uz živu glazbu, bogat blagdanski menu,
te zabavu do ranih jutarnjih sati.

Opcija 1:
Aperitiv, slatko iznenađenje
cijena 75,00 kn po osobi

Opcija 2:
Aperitiv, bogati blagdanski menu, slatko
iznenađenje, 0,5 l vina i 0,5 l min po osobi,
180,00 kn po osobi

Za sve informacije,
nazovite nas na 095/84-88-495.

Veselimo se Vašem dolasku.

Centar

Doček
Nove godine
u kavani Centar,
glazba uz DJ-a,
cijena ulaznice 65,00 kn
(obuhvaća aperitiv i mjesto) po osobi

Novogodišnji aranžman se sastoji
od 2 polupansiona,
piće dobrodošlice,
doček Nove godine u kavani Centar
cijena iznosi: 550,00 kn

Dejuonško lejto je fineuo

U Delnicama je na gradskom trgu održana priredba »Dejuonško lejto je fineuo« (Delničko je ljeto gotovo). Na svu sreću najave jeseni nisu dozvale kišu i loše vrijeme pa su svi koji su odlučili subotnje poslijepodne i večer provesti u Delnicama došli na svoje, pogotovo ako su skloniji sadržajima vezanim uz prošlost i tradiciju kojih je ova priredba ponudila sasvim dovoljno da se osjeti dašak nekih starih vremena.

U tom se retro štitu već u 15 sati na gradskom trgu moglo svjedočiti ponudi raznovrsnih zbivanja i sadržaja, a moglo se i dobro trgovati. Tako je, primjerice poznati čabarski drvodjelac Vladimir Klepac izložio niz drvenih artikala – košare, zipke, kariole, kuhače..., a skradski OPG-u »Kenda« džemove, pekmeze, sokove, sirupe i likere od kupina, aronije, godija, američke borovnice, ribizle... sve s puno antioksidansa, a to znači – zdravo!

Jasmina Bolf iz delničke udruge »Dotepenac« izradila je puno pletenih kapa, haljinica-suvenira u obliku EU zastave i niz drugih za najmlađi uzrast potrebnih odjevnih predmeta, a na štandu do nje predsjednica »Dotepenca« Snježana Klačić Šibenik s nekoliko je djevojčica u radionici za lutke uspješno izrađivala lutke »po starinsku« u želji da ožive nekadašnji način života: »Lutke izrađujemo od krpe te od slame i sijena, a nakon što napravimo lik »oblačimo« ga u određenu odjeću pri čemu se koristimo maštom, iglom i koncem«, rekla nam je Snježana Klačić Šibenik. Tik do njih cure iz lokvarske udruge »Eko Art – Bio Art« izrađivale su eko igračke od drva pri čemu je, napomenula nam je Barbara Matajčić, vrlo bitna kreativnost, kao i činjenica da predmet ostaje u vlasništvu izrađivača.

Nekoliko koraka dalje od njih delnička Udruga »Prepelin'c« predstavila je klasičan izgled starinske goranske kuće čiji su stanari bili odjeveni baš kao nekad, a na stolu su bili ponudeni pravi domaći kolači. Članovi Udruge »Turanj« iz Brod Moravica bavili su se brušenjem škara, noževa i sjekira te »šenkanjem žage« (brušenjem pile) koju su potom na jednom goranskom deblu oprobali goranski slikar Dušan Jurković i Fabijan Kalčić. Sve sudionike ove priredbe pozdravio je i delnički gradonačelnik Ivica Knežević, a ukupnoj živosti svakako su svoj doprinos dali vatrogasci kroz svoje memorijalno natjecanje »Goran Gašparac Pupin«, sudionici biciklističke utrke koju je organizirato BK »Delnice«, zumba plesači Udruge »Marijgold« te Trio Gorani. (M. Krmpotić, Novi list foto: S. Štimac)

Od ovog ljeta turistička ponuda Delnica bogatija je za »Ljubavnu stazu«, dvjestotinjak metara dugu šetnicu koju zbog čestih susreta parova na toj lokaciji Delničani već desetljećima zovu »Ljubavnom stazom«, a ovog je proljeća i ljeta doživjela dodatno uređenje nakon kojega još više opravdava svoj naziv. Naime, uz to što je uređena sama staza šetnice, uz nju su postavljene stilizirane klupe s oznakom para srdaca te natpisi sa stihovima ljubavne poezije, a svemu je pridodan i ljubavni sandučić u kojeg se mogu ubacivati poruke.

Uređenje i obnova »Ljubavne staze« rezultat su realizacije projekta uređenja kojeg su na inicijativu Udruge »Diamant Klasik« ostvarili Ministarstvo turizma i

Grad Delnice uz pomoć »Hrvatskih šuma« i poduzeća »Risnjak-Delnice« d.o.o., a da bi novouređenu šetnicu predstavili javnosti TZ Grada Delnica osmislila je dvodnevni vikend program tijekom kojeg je sve ili gotovo sve bilo u znaku ljubavi.

Glazba i priredbe

Naime, budući da se šetnica nalazi na rubu tog parka, sva su zbivanja smještena u njegov okvir, počela su već u prijepodnevnom satima subote kada je radionice za djecu održala udruga »Dotepenac«, potom je 103. godinu svog postojanja koncertom obilježila Limena glazba Delni-ce, zatim je nastupio delnički pjesnik, prozaik i proučavatelj etno baštine Gorskog kotara Davor Grgurić, a prvi dio programa kraju su priveli koncertnim nastupom iskazavši još jednom svoju glazbenu širinu i umijeće »Mira, Žani Tani«.

LJUBAVNI VIKEND NA NOVOOTVORENOJ LJUBAVNOJ STAZI

Poslijepodnevno druženje počelo je mačevalačkim ljubavnim dvobojem tijekom kojeg su članovi udruge »Aureus Unicornus« predstavili ovu vrstu sporta, a potom su manekeni agencije Models priredili reviju vjenčanih parova nakon koje je uslijedila svečanost otva-

gradonačelniku Ivici Kneževiću koji je stazi poželio lijepu i turističku i ljubavnu budućnost. Uslijedila je potom vatrena igra »Bajka o gospi i zmaju« udruge »Aureus Unicornus« te za završetak druženja ples i zabava, najprije zumba Love party Društva za športsku rekreaciju »Marigold« te na kraju i after party za one najizdržljivije.

Ljubavna je fešta nastavljena i slijedećeg dana u poslijepodnevnom satima i to »Španjolskim plesom« iz baleta Labuđe jezero kojeg su izveli članovi i članice Plesnog studija Maja, a odmah potom uslijedo je program najljepših ljubavnih arija koje su uz pratnju pijanistice Lesje Vuković izveli Goranka i Marin Tuhtan da da bi sve skupa kraju bilo privedeno Latino plesnom večeri, a svakako treba reći da su sva zbivanja vrlo umiješno vodili Slavica Kljaić i Zlatko Butigan.

(M. Krmpotić, Novi list)

anja obnovljene ljubavne staze, pri čemu je čast rezanja vrpce pripala delničkom

Iz povjesnice Željka Laloša

Ljubavna stazica nekad

Od kraja 18. sve do sredine 19. stoljeća Delničani iz Japlenških vapnenica uskim kolskim putovima - Vapnenjačkim s izlazom na Lujzinsku cestu i Podjaplenškim (kasnije će to biti Ljubavna staza) odvoze vapno kućama. Odlukom mjesne vlasti Podjaplenški put od 1864. godine nije se smio koristiti za prometovanje zaprežnim kolima kojim se uz rasadnik Ivana Majnarića st. (prostor nekadašnjeg Sokolskog doma, a danas objekt »Kuglana«) izlazilo na sadašnju Amerikansku i Školsku ulicu. Bilo je to u vrijeme kada radnička i seljačka omladina iz Zdolanjskog delničkog kraja subotama i nedjeljama umjesto parka za šetnju koristi putove Japlenškog vrha. Spontano, Podjaplenški put - buduća Ljubavna staza postat će 1870-ih godina njihova glavna šetnica prema Lujzinskoj cesti ili višim predjelima Japlenškog vrha. Uređen po mladima Zdolanjskog kraja Ivan Majnarić st. ucrtava ga 1875. godine u prostorni plan uređenja parkovne površine kao prilaznog puta glavnim parkovnim šetnicama.

Da bi put postao šetnica odobreno je postavljanje dvanaest klupa (broj klupa utvrđen je prema broju mjeseca u godini uz rođendane djevojaka) o čijem izgledu i načinu njihova postavljanja govori fotografija Ljubavne staze snimljena 1924. godine. Otuda i sačuvane ljubavne priče i pjesme delničke mladeži iz druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća, pisane na delničkom dijalektu pronađene u arhivi Esperanto kluba »Delnice«.

Svoju šetnicu mladi Zdolanjčani nasipali su oko 1880. godine grubim znatim pijeskom. Nedjeljama u ranim popodnevnim satima Podjaplenški put oživio je. Znalo se čija je koja klupa ili tko će ustupiti klupu nekom paru. Mladić bi prvi došao i za svakog susreta s djevojkom, koju u pravilu nije vidio tjedan dana zbog radova u polju ili sjenokošama, darivao je cvijećem ubranim sa obližnjih livada. Bile su to godine kad se isprva govorilo o »Putu ljubavi« potom o »Stazi ljubavi« da bi se potom među mladima uvriježio naziv »Ljubavna staza« (del. Ljubavna stoza). U zapisima delničke obitelji Klobučar - R'tičkarovi naziv Staza ljubavi (del. Stoza ljubave) zapisan je prvi puta 1884. godine. Kako ljubav ne poznaje granice sinovi bolje stojećih obitelji onih, za koje su delničke šetnice bile u parku, znali su svoju ljubav, bez obzira na stav roditelja, javno pokazati prema djevojci podrijetlom iz radničke ili seljačke obitelji. Jakov Petranović - Voudarof iz obitelji vlasnika nekadašnjih pilana i mlinova potočara na Kupici, Kupi i delničkom Potoku svoju ljubav našao je u Mariji Kezele - Pavloasovoj. Antonija i Katarina Majnarić - Mrgetineneh, (koje su od 1898. godine u Kulturno športskom društvu »Sokol« Delnice bile zadužene za prikupljanje i pisanje sadržaja o starim delničkim običajima, dobrima i vrijednostima) 1927. godine dovršile su priču prema istinitom događaju o »Marijinoj klupi« na Ljubavnoj stazi. Tu istu priču profesorica Ljerka Jelinek voditeljica dramske sekcije KUD-a »Ivan Lenac« Delnice htjela je 1954. godine uprizoriti,

ali sada pod nazivom »Legenda o Marijinoj klupi« na otvorenom, u parku, na Stazi ljubavi. Nažalost sve je ostalo na pokušaju jer je društvo 1955. godine prestalo s radom zbog nedostatka financijskih sredstava. Više o tome biti će riječi u mojoj skoroj povijesnoj knjizi »Tragom delničke povijesti«.

Ljubavna staza i u godinama poslije Prvog svjetskog rata bila je šetnica. Priča o Marijinoj klupi živjela je među delničkim sportašima u godinama pred Drugi svjetski rat kad bi Ljubavnom stazom skijali. U godinama iza rata priča, a sada već legenda pada u zaborav. Godine 1987. za vrijeme posjete Delnica Johna Minerich - Grgočovega, koji su živjeli u američkoj saveznoj državi Washington u gradu Sedru kraj Seatla. John je upitao za Marijinu klupu na Ljubavnoj stazi čime je iznova bila oživljena priča o dvoje mladih Delničana i njihovoj nesretnoj ljubavi. Ujedno povijesna priča o Ljubavnoj stazi nadopunjena je novim saznanjima

Željko Laloš

Na fotografiji:

Ljubavna staza iz 1924. godine s postavljenim klupama u pravcu parkovne površine na način da njihovi korisnici - mladi parovi ne gledaju jedni u druge zaklonjeni stablima. (Snimio ljekarnik Dragutin Jelinek).

TOPLA PRIČA ČIJE JE PRVE KADROVE RASIM KARALIĆ SNIMIO PRIJE PET GODINA

*Radeći kao »pokretni trgovac«
koristio sam mogućnost
snimanja i razgovora s ljudima i
kroz neko vrijeme prikupio sam
više od deset sati snimljenog
materijala. Riječ je o seocima
Marija Trošt, Velika Lešnica,
Kuželj, Grbajel, Gašparci,
Sedalce, Turke, Ložac Turkovski,
Podgora, Požar i Kalić, kaže
Rasim Karalić*

Pred punom dvoranom Radničkog doma Delnice delnički zaljubljenik u dokumentarni film Rasim Karalić predstavio je svoj novi film nazvan »Zaboravljena sela«. Topla ljudska priča koju je Karalić filmskim jezikom predstavio u suradnji i uz veliku pomoć Milana

Majnarića, dimula je gledateljstvo kojeg su u znatnom broju činili ljudi iz malih zaboravljenih goranskih sela, ljudi koji su ostali ovjekovječeni zahvaljujući još jednom pažnje vrijednom filmskom uratku Rasima Karalića.

Prve kadrove snimio sam prije pet godina, u doba dok sam još imao pokretni trgovački obrt kojim sam obilazio ta mala zaboravljena goranska sela u Kupskoj dolini, kaže Karalić. Radeći kao trgovac kojeg su često s nestrpljenjem čekali koristio sam i mogućnost snimanja te razgovora s ljudima i kroz neko vrijeme prikupio sam više od deset sati snimljenog materijala. Riječ je o seocima Marija Trošt,

Velika Lešnica, Kuželj, Grbajel, Gašparci, Sedalce, Turke, Ložac Turkovski, Podgora, Požari Kalić.

Emotivne reakcije

Zbog same teme film obiluje etno motivima i pričama o starim zanatima kao što su oni vezani uz pletenje košara, pečenje rakije, sušenje voća...

U gotovo svakom selu naišli bi na nekog od tih ljudi koji su još održavali taj zanat i o njemu bismo radili priču. Nažalost, pet godina nakon završetka rada i na premijeri od 17 ljudi s kojima sam radio priču njih devet nije više među živima pa iako je to itekako tužno, opet neku utjehu nalazim u tome da smo sačuvali sjećanja na te ljude i te zanate. Upravo ti ljudi glavni su junaci mog filma i njima sam najviše zahvalan te, naravno, Milanu Majnariću koji voli ovaj kraj, dobro poznaje ljude i zna s njima pričati, a pri prikupljanju arhivske građe i starih fotografija pomogao mi je Bojan Pajnič, Ljubljčanin koji svaki vikend dolazi u selo svog djetinjstva, Zakrajc Srednji, govori Rasim Karalić ističući kako je iznimno zadovoljan premijernim prikazivanjem i to ne samo zbog velikog broja gledatelja, već i zbog emotivne reakcije publike koja je sjajno reagirala na film.

Nagrada za »Furmane«

Prošle godine, na vrlo jakom filmskom etno festivalu u Rovinju, Karalićev film »Furmani« dobio je posebnu nagradu žirija. Iako sam već dobio nekoliko međunarodnih nagrada ova mi je jedna od najdražih, ponajprije zato jer su tom festivalu nazočili zaista značajni stručnjaci s područja etnologije. Tijekom cijelog festivala pričalo se na engleskom i malo mi je nestvarno djelovalo kad je u svom tom blještavilu posebna nagrada žirija dodijeljena priči o furmanima i Rasimu iz Delnica, ističe Karalić.

Pismo za Ohio

Film »Zaboravljena sela« Rasimu Karaliću je drag i stoga što se tijekom njegove izrade javila ideja za novi film. Bit će to »Pismo za Ohio« u kojem ću obraditi vezu između starice majke koja svojoj kćeri u Ameriku, s kojom je jako bliska, piše pismo u kojoj joj objašnjava što se sve to zbiva u njihovom malom planinskom selu zaboravljenom od ljudi. Uz to moram dovršiti i filmove »Kampor« i »Matić poljana« koji su, pogotovo »Kam-

por«, u viskom stupnju realizacije. No, za sve to treba puno vremena kojeg imam sve manje, budući da imam redovan posao«, veli Karalić. (M. Krmpotić, Novi list)

FURMANSKI DAN »ŠLAJSANJE«, UTOVAR TRUPACA I POTKIVANJE KONJA U CRNOM LUGU

Ideja oživljavanja starinskog načina života vezanog uz kirijašenje koju je pred nekoliko godina potaknula Udruga »Furman« iz Crnog Luga na čelu uglednim hrvatskim dizajnerom Danijelom Popovićem i ovaj put je potvrdila opravdanost svog postojanja jer je, kao i ranijih godina, priredba pod nazivom »Furmanski dan«, privukla pažnje vrijedan broj posjetitelja omogućivši svakome tko je poslijepodne i večer odlučio provesti u svježini Crnog Luga uživanje u prizorima kakvi su pred sedam-osam desetljeća bili sastavni dio života ljudi ovoga kraja, pa i cijeloga Gorskog kotara.

Kirijaši i kovači

Zamišljen kao edukativno-zabavna priredba »Furmanski dan« ponudio je atraktivne sadržaje kao što su poslovi vezani uz »šlajsanje« (vuču) i utovar trupaca i potkivanje konja, a sjajno su ih realizirali gosti iz Brinja Jure, Dane i Mario Amić – djed, sin i unuk – koji su u Crni Lug

došli sa svojim prekrasnim konjem Miškom kako bi pomogli svom prijatelju Neni Štimcu u predstavljanju starog načina života, a u sve skupa se uključio savjetima i direktnom pomoći i najpoznatiji goranski furman, Marijan Urbanc Ujo koji je na svoj poseban način objašnjavao okupljenima svaki zasebni dio posla. Poslovi koji danas gotovo više da ne i postoje privukli su itekako znatnu pažnju, pogotovo među najmlađima kojima nikako nije bilo jasno kako to »konjića« ne boli kad mu se u kopito zabijaju čavli, ali im je sve bilo jasnije nakon što su im barba Maršanić i ekipa z Grobnika pojasnili kako se to i zašto radi.

Uz ove čisto radničke kirijaške i kovačke aktivnosti na svoje su došle i one romantičnije dušice koje su mogle uživati u onome što su nekad radila gospoda – jahanju na gracioznim lipicanerima, odnosno ugodnoj vožnji kočijom prekrasnim krajolikom oko upravne zgrade Nacionalnog parka »Risnjak«. Jahanje je realizirano uz prekrasne konje i ekipu Konjičkog kluba »Vodičajna« pri čemu su Kiku i Sokola vodile Arna i Ivana, a najveći broj jahača bio je, naravno, iz najmlađe populacije. Za sam kraj druženja, u trenutku kad je sunce već polako zalazilo, ostavljene su starinske zabavne furmanske igre (bacanje potkove i slično), odnosno jednostavna, a tako zasitna furmanska

večera na ognjištu u okviru koje je ponudena pečena slanina, pečene kobasice i krumpir pečen u žaru furmanskog ognjišta.

Legendarni »Žabari«

Da sve skupa bude još ugodnije i ljepše u prvom su se dijelu programa potrudile pjevačice KUD-a »Lantern« iz Kraljevice, a noćni dio druženja protekao je uz legendarne lokvarske »Žabare« koji su još jednom pokazali zašto ih mnogi vole. Pridodamo li ovome i činjenicu da su se tijekom cijelog dana predstavili brojni goranski proizvođači autohtonih proizvoda te da je organizirano nekoliko zanimljivih radionica za djecu s naglaskom na ekološkom razmišljanju i poduci o potrebi zaštite okoliša te biljnog i životinjskog svijeta, onda je jasno da organizatori – a to su bili Javna ustanova Nacionalni park »Risnjak« te udruge »Furman« iz Crnog Luga i »Lujzijana« iz Delnica – mogu biti itekako zadovoljni. Duh starih furmana i dalje živi! (M. Krmpotić, Novi list)

GEC GP d.o.o.

Snaga naše tvrtke su naši djelatnici koji marljivim radom pridonose zajedničom napretku

Poduzeće GEC GP d.o.o je osnovano 2006. godine s osnovnom djelatnosti prerade drva. Tvrta je smještena na lokaciji Poslovne zone Lučice, u neposrednoj blizini autoceste Rijeka-Zagreb, točnije izlaz Delnice.

Prvi počeci tvrtke odvijali su se na području Malog Sela u unajmljenoj pilani, ali zbog nemogućnosti produženja najma tvrtka je morala 2007. godine preseliti iz Malog Sela u područje nekadašnjeg DIP-a Lučice. Kako nije bilo mogućnosti otkupa zemljišta od talijanskog vlasnika, nastavili smo s radom u prostorima nekadašnjih sušara s vlastitom opremom, ali u iznajmljenom prostoru.

Nakon višegodišnjeg pregovaranja i otkupa zemljišta od talijanske tvrtke koja ima u vlasništvu većinski dio nekadašnje DIP-a Lučice postignut je dogovor te smo

otkupili zemljište od 20000m2 na prostoru gdje je nekada bila kranska dizalica i stovarište trupaca za potrebe DIP-a. Godine 2011., početkom svibnja nakon ishodovane potrebne dokumentacije, započeti su radovi uređenja parcele te izgradnje novog objekta površine 1200m2. Izvođač svih građevinskih radova bila je tvrtka GP Krk d.d. Završetak svih građevinskih radova i instaliranja nove pilanske tehnologije bio je u lipnju 2012. godine te od tada tvrtka GEC GP d.o.o Lučice se nalazi „konačno“ na svome zemljištu u vlastitim prostorima, gdje i danas radi. Kontinuiranim ulaganjem u proizvodni pogon instalirana je najnovija pilanska tehnologija s najmodernijim pilanskim strojevima na ovim prostorima.

Glavni dobavljač sirovine su Hrvatske šume. UŠP Delnice i UŠP Senj, isto tako vrši se otkup drvnih sortimenata i šume od

privatnih vlasnika u svrhu popunjavanja pilanskih kapaciteta. S obzirom da trenutno nema mogućnosti nabavke sirovine za rad u dvije smjene, pilana radi u jednoj smjeni i godišnje se preradi oko 16 000m3 trupaca jele, smreke i ariša.

Glavna djelatnost tvrtke je primarna prerada drva crnogorice. Glavni proizvodi su drvena krovista po narudžbi s mogućnošću finalne obrade, drveni elementi

svježi i sušeni, stolarska građa, drvene obloge i podovi te u sklopu pilane djeluje i manja stolarija s mogućnošću obrade građe u finalne proizvode prema željama kupca kao npr. vrtno garniture, balkonske ograde, opremanje objekata u goranskom stilu, vrtno kuće i sl.

Budućnost tvrtke vidimo u proširenju posla u svrhu popunjavanja postojećih pilanskih kapaciteta, finalnoj preradi konstrukcijskog drva i stolarske građe u polufinalni ili finalni proizvod te obnovljivim izvorima energije.

Snaga naše tvrtke su naši djelatnici koji marljivim radom pridonose zajedničom napretku, korektni poslovni partneri koji našu robu dostavljaju do krajnjeg kupca te ljudi koji svojim znanjem i hrabrošću obaraju stabla i vrše prijevoz trupaca u svim vremenskim uvjetima za nesmetan rad pilane tijekom cijele godine.

Misija GEC GP-a je zadržavanje sirovine iz goranskih šuma na području Gorskog kotara, oplemenjivanje svakog posječenog stabla, očuvanje prirode za buduće generacije te očuvanju tradicije s goranskih prostora.

26. rujna, delnički Moto klub »Mountain Riders« obilježeno je punih deset godina postojanja i rada, a u svojoj prvoj deceniji delnički su »planinski jahači« ostvarili pažnje vrijedne rezultate, pretvorivši se u jednu od udruga koje svojom aktivnošću ne zahvaćaju samo područje svoje djelatnosti, već kroz razne priredbe, akcije i projekte daju itekako značajan doprinos društvenom i zabavnom životu svog mjesta, odnosno potpomažu razvoj turizma i jačanje interesa za Delnice, kao i Gorski kotar u cijelosti.

Upravo stoga prvo desetljeće delničkih Ridersa prilika je za prisjećanje na početke i isticanje onoga što je u tih deset godina bilo bitno, a najmjerodavniji za priču o tome je današnji predsjednik i jedan od osnivača MK »Mountain Riders« Danijel Kezele Pačo, koji podsjeća kako su bikeri i ljubitelji motora i puno prije osnivanja »krstarili« goranskim područjem, a 2003. godine sve se više počela isticati ideja o potrebi osnivanja moto kluba pri čemu je osnivačka skupština održana 26. rujna 2003. u Ravnoj Gori: »Već tada članovi kluba bili su s raznih područja Gorskog kotara, a tu našu zemljopisnu pripadnost planinama

odlučili smo istaknuti i u nazivu kluba. Tijekom prve dvije godine sjedište kluba je u Ravnoj Gori, a odredište gdje održavamo prve moto susrete je pension »Vizjak«, govori Kezele, naglašavajući kako do bitne promjene dolazi 2006. godine kada najprije dolazi do promjene rukovodstva Kluba, a uskoro se mijenja i sjedište pa »Mountain Riders« od te godine za bazu imaju Delnice.

Humanitarni rad

»Tada dolazi do postroženja pravila i rada u klubu. Mijenjamo i oznaka kluba iz trodijelne u jednodjelnu, a nove boje kluba svaki biker i član kluba nosi s ponosom na leđima. Treći moto susret održavamo ispred Hotela Delnice, a godinu dana kasnije mjesto novog susreta je Lovačka kuća »Polane«, gdje priređujemo zaista odličan susret na kojem je bio veliki broj bikera iz cijele Hrvatske, pa i van nje. Iste godine u najam uzimamo prostorije u Supilovoj ulici i taj naš prvi Clubhouse služi nam za sastanke, druženja i ostale potrebe. Naravno, da bismo mu omogućili tu funkciju potrebno je puno rada, pri čemu svi članovi daju veliki doprinos i nakon punih osam mjeseci napornog

rada otvaramo klub na adresi Supilova ulica 77 i tu se svakog petka nalazimo.

Rast kvalitete rada vidi se i po tome što 2008. godine krećemo i u dobrotvorne akcije pa te godine štitičenicima Staračkog doma Radočaj poklanjamo klima uređaj i prigodne darove u iznosu od 2.500 kuna, a iste godine doniramo udruzi »Naša djeca« tisuću kuna za djecu s posebnim potrebama. Nakon pune četiri godine odličnih moto susreta na Polanama, 2010. mijenjamo lokaciju i novi susret održavamo na pomoćnom igralištu pored sportske dvorane, a taj susret pamtimo i po tome što smo od naplate ulaznica prikupili 6.500 kuna koje smo namijenili za humanitarnu pomoć djevojčici Katarini Bolf.

Blagoslov motora

Godine 2011. prvi put organiziramo Winter party čije održavanje tijekom veljače u Radnički dom privlači veliki broj posjetitelja i bikera, a osmi moto susret te godine priređujemo u Multifunktionalnoj dvorani u Delnicama, pri čemu iznova dio zarade od ulaznica ide u humanitarne svrhe, točnije 5.000 kuna uplaćujemo na račun Udruge »Leptir« koja brine za djecu s posebnim potrebama. Prošle godine, uz deveti moto susret i 2. Winter party, organiziramo i prvi blagoslov motora u Primorsko-goranskoj županiji, a iste smo godine i dobitnici Godišnje nagrade za humanitarno, ekološko i kulturno djelovanje i promociju Grada Delnica. Napokon, ove smo godine za deseti jubilarni moto susret organizirali nastup rock grupe Hladno pivo, a s više od 2.000 posjetitelja to je bila jedna od ove godine najposjećenijih manifestacija u Gorskome kotaru uopće«, govori Kezele, ne propuštajući priliku zahvaliti svima koji su u proteklih deset godina bili uz njih, posebno Gradu i TZG Delnice, Calligarisu d.o.o, Kenon Limu d.o.o, Goranskom Sportskom Centru

d.o.o., Komuna-Inom poduzeću Risnjak, Obrtu Magdalena, Radiju Gorski kotar i svima ostalima bez kojih rad MK-a »Mountain Riders« ne bi bio ovako uspješan.

Dobitnici povelje Grada

Uz navedene aktivnosti tipične za bikere, goranski »planinski jahači« u protekloj su se

deceniji iskazali i na niz drugih načina – redovni su sudionici akcija dobrovoljnog darivanja krvi u Delnicama, aktivno se uključuju u tribine vezane uz sigurnost u prometu, rado prihvaćaju svaki poziv za sudjelovanjem na kulturnim priredbama, pamtimo ih i iz akcije čišćenja delničke skakaonice i izrade grafita s natpisom

kluba, a zahvaljujući brojnim kontaktima s istovrsnim klubovima, njihovi su gosti često i bikeri iz drugih dijelova Hrvatske. Njihova korisna i hvalevrijedna aktivnost prepoznata je i od strane Grada Delnica pa im je ove godine za desetogodišnje djelovanje uručena povelja Grada Delnica.

Način života

»Nije svatko tko vozi ili posjeduje motor biker. Naime, kroz naš je Klub do sada prošlo puno članova i stažista, a ostali su samo oni koji su pravi zaljubljenici u ovaj način života. Za ovakvu vrstu hobija i rasonode treba uložiti zaista puno ljubavi, truda, novca i odricanja te uz to kroz svoj rad nastojati, kad je god to moguće, na načine koji su nam dostupni pomoći sredini iz koje dolazimo i koju nastojimo što bolje predstavljati, bilo kroz organizaciju zbivanja u Delnicama, bilo na gostovanjima po Hrvatskoj i van nje«, ističe Kezele. (M. Krmpotić, Novi list)

ČESTITKE ZA ROĐENDAN
NACIONALNI PARK
»RISNJAK« SLAVI ŠEST
DESETLJEĆA RADA

»Zeleni slavljenik« iz EU privukao 250 tisuća eura

Šezdeset godina u životu čovjeka itekako je lijepa brojka, a ništa manje vrijedna nije ni u životu jedne ustanove, pa je stoga u Crnom Lugu dostojno obilježeno punih šest desetljeća rada Nacionalnog parka »Risnjak«, jedinog nacionalnog parka na području Primorsko-goranske županije i jednog od najstarijih područja takve vrste u Hrvatskoj. Središnji dio višesatnog obilježavanja šezdesetog rođendana bila je svečana sjednica Upravnog vijeća NP »Risnjak« koju je otvorila članica Upravnog vijeća Gabrijele Gorjanac Kapša, a o šest desetljeća postojanja i rada NP »Risnjak« govorio je današnji direktor dipl. ing. Miljenko Gašparac podsjetivši kajko je još od sredine 19. stoljeća Risnjak bio određeno brojni istraživača biljnog i životinjskog svijeta te putopisaca (Dragutin Hirc, Ljudevit Vukotinović, Josip Schlosser), a nedvojbeno je najviše na polju proučavanja učinio dr. Ivo Horvat koji od 1948. godine započinje svoju »istraživačku eru« tijekom koje će uz svoje suradnike obaviti iznimno značajan znanstveni posao, ali biti i najzaslužniji za proglašavanje Risnjaka nacionalnim parkom što se dogodilo prije 60 godina:

Bijela Vodica

»Prva je uprava bila smještena u prostoru Šumarije Crni Lug, a 1982. godine seli u novoizgrađenu zgradu u Bijeloj Vodici gdje se i danas nalazi. Prve

godine postojanja NP »Risnjak« rasprostirao se na 3.856 hektara, a danas je riječ o 6.350 hektara od kojih je 67 posto strogo zaštićeno područje. NP »Risnjak« vremenom prerasta i u sve značajnije turističko odredište pa je tako 1970. godine napravljen prvi turistički vodič, 1996. godine otvorena je Poučna staza Leska, prva staza takve vrste u Hrvatskoj, a turistički razvoj parka prati i mjesto pa je tako 1997. godine u Crnom Lugu bilo svega dvoje iznajmljivača s pet-šest kreveta, a danas ih je petnaestak i nude 80 ležajeva, rekao je Gašparac, posebno istaknuvši činjenicu da je od 2002. godine NP »Risnjak« stalni korisnik sredstava EU i Svjetske banke pa je tako kroz četiri do sada realizirana projekta (PANNET, Dinaris, Od vijeglavke do soka i Sožitje) privukao 250.000 eura, a trenutačno su tri projekta u procesu kandidiranja.

»Hvala dr. Ivi Horvatu i njegovim suradnicima koji su najzaslužniji što je ovo

područje proglašeno nacionalnim parkom, a naša je obveza nastaviti razvoj ove ustanove i ovog područja što je moguće više kroz tzv. trilateralu – pomoć lokalne samouprave i županije vezana uz prometnice, suradnju NP »Risnjak« i EU na edukativnim, znanstvenim i turističkim projektima te što jače uključivanje lokalnog stanovništva u obogaćivanje popratnih sadržaja, zaključio je Gašparac.

Od brojnih čestitara najljepše rođendanske želje vitalnom »šezdesetogodišnjaku« najprije je uputio čelni čovjek susjednog slovenskog Kozjanskog parka Hrvoje Oršanič, pridružile su mu se i slovenske kolege Brosu Grablian iz Parka Kolpa uz lijepu poruku kako su »Kupa in Kolpa jedno« te Ivo Trošt, direktor Zavoda za gozdove Republike Slovenije poželjevši domaćinima da »ostanu zdravi kot ris« (budu zdravi poput risa) što je tradicionalni slovenski pozdrav dobrih želja. Od domaćih čestitara nazočne je u ime tri goranske lokalne samouprave (Delnice, Čabar, Lokve) koje veže NP »Risnjak« pozdravio gradonačelnik Delnica Ivica

Knežević poželjevši da slavljenik postane pokretač razvoja turizma na područja ova dva grada i jedne općine.

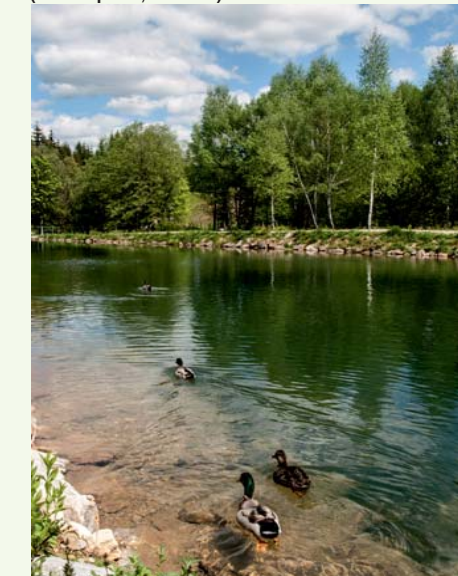
Kao Slovenci

Čestitali su i Ivan Martinić u ime saborskog Odjela za zaštitu okoliša i Josip Hren, načelnik Odjela za zaštićena područja RH, a Petar Mamula, zamjenik primorsko-goranskog župana Zlatka Komadine, posebno je pohvalio umješnost čelništva NP »Risnjak« vezanu uz kandidiranje za EU sredstva, ali i upozorio na činjenicu da će po odredbama Nature 2000 gotovo 80 posto kopnenog dijela Primorsko-goranske županije ući u sustav stroge zaštite, što bi itekako moglo ometati lokalne samouprave u investicijama: »Upravo stoga dobro je što su ovdje naši prijatelji iz Slovenije s kojima treba popričati i vidjeti kojim su modalitetima u sličnim područjima uspjeli realizirati održivi razvoj«, rekao je Mamula.

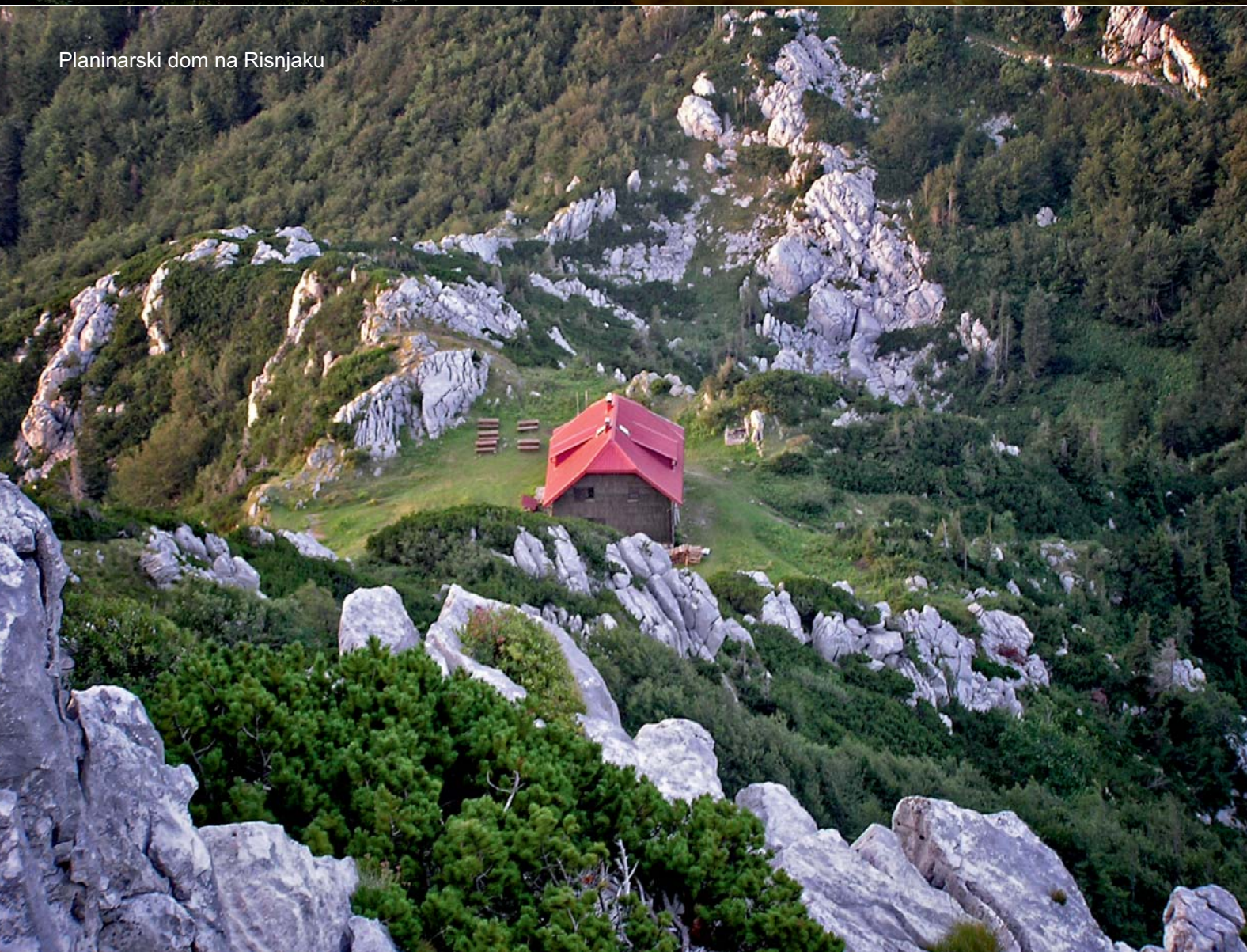
Zidna stijena

Uz svečanu sjednicu uzvanici su mogli pratiti i prigodan program u kojem su nastupili polaznici delničke Glazbene škole Ive Tijardovića, predstavljen je i Priručnik o flori na poučnoj stazi Leska, otvorena izložba »Ivo Horvat – Život za prirodu« te na kraju otvoren i stalni postav monolita tla NP »Risnjak«, točnije zanimljiva zidna stijena na kojoj su izloženi primjerci svih vrsta tla koja postoje na području NP »Risnjak«. Naravno, kraj je bio rezerviran za domjenak i delicije koje su također jedan od (gurmanskih) zaštitnih znakova NP »Risnjak«, točnije kuhinje restorana ovog objekta.

(M. Krmpotić, Novi list)

Izvor Kupe

Planinarski dom na Risnjaku

**DELNIČKE POVJESNICE
U ZAPISIMA Željka Laloša**

Iseljavanja delničkih obitelji

U povijesti Delnica organizirano iseljavanje obitelji ili pojedinaca u druge krajeve u potrazi za novim boljim životom prvi puta bilježimo u razdoblju od 1699. do 1712. godine u Liku na prostor Gornjeg Kosinja, a potom u Moslavinu i Slavoniju. Drugo veće iseljavanje bilo je u razdoblju od 1885. do 1925. godine na sjevernoamerički kontinent te pojedinačno u Argentinu, Čile, Australiju, Novi Zeland i francuski Lyon. Tražio se posao i bolja zarada koji će obiteljima donijeti sigurniji život, bez obzira na njegovu težinu i mjesto rada. Prosudbe većine obitelji su bile da život na delničkom podneblju ne donosi, niti će donijeti bitne pomake života na bolje. U tom razdoblju više od stotinjak delničkih obitelji, osim najstarijeg muškog član obitelji koji ostaje u Delnicama da vodi brigu o domaćinstvu, odlazi najvećim dijelom na sjevernoamerički kontinent.

Do sjevera Francuske putovalo se željeznicom, a potom iz francuskih luka Le Havre i Cherbourg s kanala La Manche prekooceanskim brodovima pomorskih kompanija „American Pacifik Line“ i „Canadian Pacifik Line“ Delničani odlaze u New York, Baltimore i Boston. U cijeni karte bila je uračunata i hrana. Brodovi su plovili u odlasku i povratku jednom mjesečno.

Dolaskom u luke sjevernoameričkog kontinenta svi putnici u privremenom iseljeničkom prihvatilištu, nakon provjere identiteta, od svojih ambasada ili generalnih konzulata dobivaju potrebni dokument koji je omogućavao kretanje i stalni boravak na prostoru SAD-a uz obvezu prijavljivanja promjene adrese stanovanja i povećanja članova obitelji koji bi naknadno doputovali. Iz bostonske luke iseljenice su željeznicom odlazili osim u unutrašnjost SAD-a i na odredišta u Kanadi.

Od 1885. godine najveći broj delničkih obitelji i pojedinaca u četrdesetak godina iseljavanja naselio je prostore kanadskih država British Columbia, Alberta, Manitoba, Saskatchewan i grada Toronta. Ipak najveći broj Delničana nalazimo u američkim državama Washington i Montana. Primjerice prema zapisu Tomaža Majnarića – Grgočovega u gradu Sedru kraj Seattla u državi Washington početkom prošlog stoljeća živjelo je tridesetak Delničana. Dolaskom na sjevernoamerički kontinent Delničani rade kao šumski i pilanski radnici, rudari ili u građevinarstvu na izgradnji cesta, šumskih putova i vlaka. Rade po 12 sat na dan, spavaju u šumskim kolibama – brvnarama gdje uz osiguranu prehranu štede da bi platili troškove dolaska svojih obitelji, a potom podižu drvene nastambe na zato dozvoljenim lokacijama. S vremenom upošljavaju svoje žene i kćeri na pripremi hrane radnicima. Težak i iscrpljujući fizički posao na mnogima je ostavio traga. Oni koji su uspjeli da se othrvaju težini posla, uvjetno rečeno uspjeli su osigurati sebi i svojoj obitelji egzistenciju života. Samo rijetki Delničani u starijoj dobi vratili su se nazad, a kojima ponajviše možemo zahvaliti da su sačuvani zapisi o životu naših iseljenika.

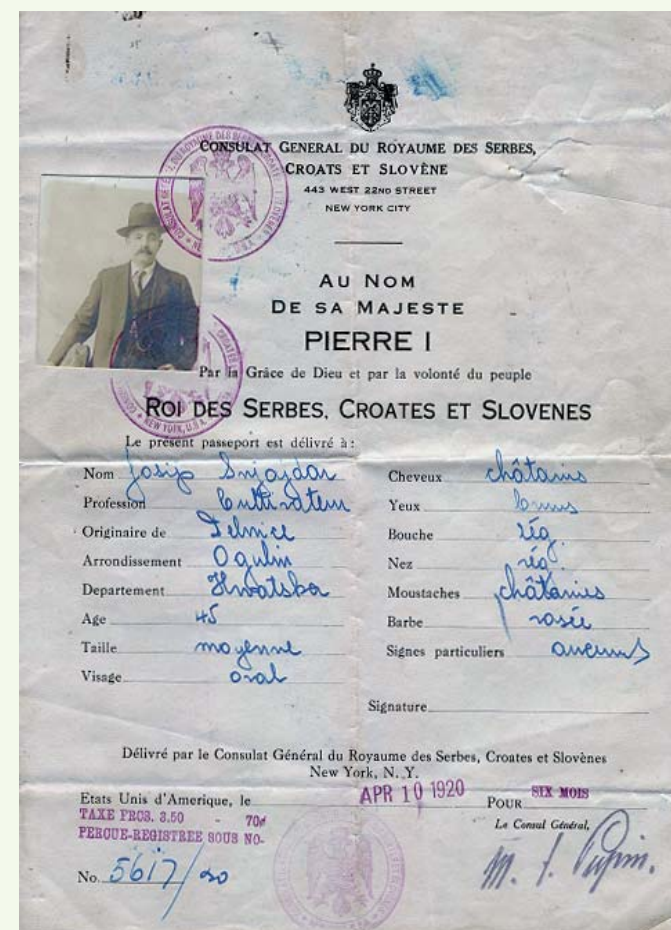
Ljepšu stranu iseljeničkog života početkom prošlog stoljeća činili su klubovi u kojima su se okupljali iseljenici, igranke uz svirku harmonike i druženja. Nakon prvog svjetskog rata neki od Delničana posjetili su stari kraj, a posebice 1925. godine kad je u Delnicama obnovljen rad delničkih sokolaša i otkrivena spomen ploča u povodu tisućite obljetnice krunidbe kralja Tomislava. Kasnije će u Delnice dolaziti potomci naših iseljenika gdje se u razgo-

voru s ponekima moglo čuti da nisu najvećim dijelom zaboravili izvorni delnički govor, ali i stare običaje.

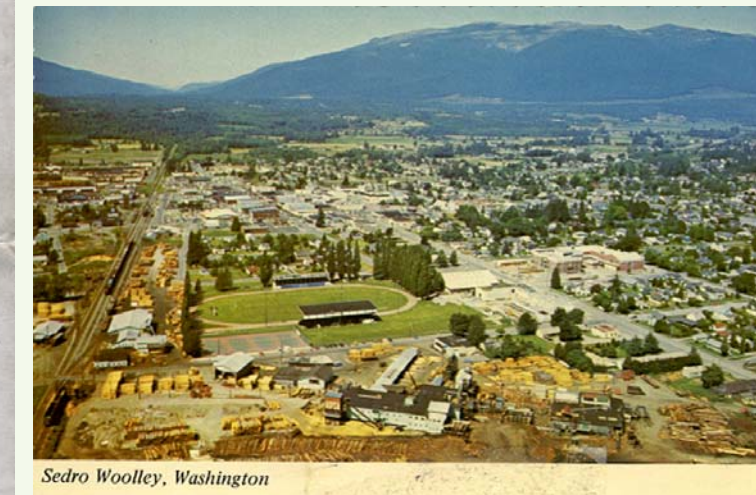
Vyonne i Chuck Minerich...

...djed Chucka (John) Minerich poznati delnički travar Tomaž Majnarić doselio je sa obitelji krajem 19. stoljeća u grad Sedro kraj Seattla, a njegov sin John Minerich 1987. godine posjetio je Delnice. Iako Chuck nikad nije obišao Delnice od kuda vuče podrijetlo, o dolasku svojih predaka u okrug grada Sedra mnogo je naučio od starijih članova obitelji. Njegov djed jedan je od rijetkih Delničana koji je po dolasku na ove prostore imao sreću da radi na imanju za uzgoj ljekovitog šumskog bilja. Tu je upotpunio svoja znanja iz pučkog ljekarstva. Sa obitelji živi u Mount Vernonu. O Delnicama zna onoliko koliko mu je ispričao njegov otac John koji je stari kraj obišao 1987. godine. Sliku kuće gdje je rođena njegova baka u Supilovoj 153 te stare razglednica Delnica koje mu je donesao otac posebno čuva. Na upit zna li iz prošlosti Delnica koji detalj, a kojeg mi ne znamo, prisjeća se riječi svoga oca Johna po kome je suprug očeve tete Juro Neralić (moj pradjed op.a.), po struci tesar, 1897. godine postavio na vrh tornja delničke crkve okrugli nosač sa križem. Hrvatski govoriti ne zna, a glede staro delničkih riječi od oca je čuo da se za sobu kaže špedna, za stol miza, tavan je izba a harmonika koju je svirao njegov otac remonika. Prema riječima Chucka danas u okrugu Sedro znaju se potomci Delničana, ali izostala je povezanost sa starim krajem. Od obitelji potomaka mogu se čuti priče kako su njihovi preci došli na ovaj prostor.

Vyonne i Chuck Minerich za vrijeme izleta na mt. Baker u najgorovitijoj američkoj saveznoj državi Washington.

O iseljavanju Delničana pisao je 1947. godine Josip Šnajdar – Grgočof po povratku iz SAD-a. On je 1920. godine otišao u SAD u potrazi za boljim životom. Po Generalnim konzulatu kraljevine SHS u New Yorku dobio je 10. listopada 1920. godine dokument (na lijevo) s mogućnosti stalnog boravka u SAD-u a time i mogućnost upošljavanja.

Sedro Woolley, Washington

Grad Sedro u američkoj saveznoj državi Washington. Snimak grada iz 1986. godine. U ovaj grad krajem 19. i prvom desetljeću 20. stoljeća doselio je najveći broj delničkih obitelji. Desno na fotografiji je prostor gdje su prve delničke obitelji podigle svoje domove (fotografiju je 1987. godine donio u Delnice John Minerich – Ivan Majnarić - Grgočof).

Razglednica prekooceanskog broda kojim su Europljani prvih desetljeća prošlog stoljeća odlazili iz luka francuske Normandije na sjevernoamerički kontinent. Razglednicu sačuvala obitelj povratnika sa sjevernoameričkog kontinenta Josipa Šnajdara – Grgočovega.

FURMANSKI FOJNAR (Kirijaški zdenac, del. Furmanske fojnar) - Uz 110. obljetnicu izgradnje

obitelj Nikole Šimunović iz Delnice. U fojnar su bile ugrađene 3 cijevi, a uvijek bi kroz jednu, naizmjenično svaka četiri mjeseca, tekla voda. Donja cijev uz kamen fpelar bila je cijev šumskih radnika (del. težoačka cejf). Srednja je bila kirijaška (del. furmanska cejf), a gornja pilanarska (del. žoagarska cejf).

Na pučkoj svečanosti 25. kolovoza 1903. godine fojnar je uz Dan blagoslova vode pustio u rad kirijaš Josip Kezele – Beloanof. Početak njegovog rada i korištenja blagoslovio je delnički župnik Martin Mihelčić, a potom su vatrogasci

priredili pokaznu vježbu gašenja požara. Izgrađen je u visini od približno 3,30 metara, a njegovo podnožje 1970-ih godina u cijelosti je sanirano betoniranjem. Zbog nagnuća postojala opasnost njegova urušavanja tako da je u zemlji, glede njegova današnjeg izgleda, još uvijek ostalo ukopano oko 130 centimetara. Na prigodnoj pučkoj svečanosti 2003. godine u povodu 100. obljetnice njegova postojanja otkrivena je info ploča za koju je sadržaj pripremio.

Željko Laloš

...izgrađen je i pušten u rad 25. kolovoza 1903. godine prigodom obilježavanja 150. obljetnice od puštanja u rad Liščove pilane potočare u donjem dijelu korita Potoka, 110. obljetnice puštanja u rad prve pilane potočare Matije Petranovića – Voudarovega izgrađene poviše Prepničkog mosta 1793. godine i 110. obljetnice početka organiziranog bavljenja Delničana kirijaštvom. U godini njegova puštanja u rad obilježila se i 100. obljetnica rada nekadašnje Belanove kovačnice na Vidmu, a njegova izgradnja veže se i uz 400. obljetnicu najstarijeg goranskog svetišta Majke Božje Svetogorske na Svetoj Gori kraj Gerova. Naime, najstariji zapisi o povijesti delničke župe, ali i životu na ovom prostoru od 13. do početka 17. stoljeća pronađeni su u gerovskom kraju.

Nositelji izgradnje fojnara bile su delničke kirijaške obitelji Josipa Kezelea – Beloanovega, Ivana Curla – Cúrletovega i Jureta Plešea – Periečkenega. Iz klesanog kamena dopremljenog s obližnjih delničkih kava (manji kamenolomi) fojnar su sazdali klesari obitelji Jose Fumića iz Hrvatskog primorja. Metalni plet za vrh fojnara izradila je i postavila kovačka

Vodoravno: 1. Kompozicija za osam instrumenata ili glasova. 6. Kulturno športsko društvo iz Delnice osnovano 1898. godine. Godine 1926. uzelo u najam prostoriju depadansa „Restauracije „Rački“ 7. Kratica za mjernu silu kilopond. 8. Nota glazbene ljestvice. 9. Jedinica mjere za površinu, množ. 11. Ozidana i uređena obala u gradskoj luci. 13. Dio grada, četvrt. 15. Žensko ime. 16. Zajedno sa 16. okomito ugostiteljski objekt otvoren 1885. godine kao gostionica – svratište na Delničnjaku Lujzinske ceste u Delnicama koji od 1904. godine postaje veće ugostiteljsko mjesto gdje se poslužuju potpuni obroci ručak i večera (vidi sliku). 26. Mjera za površinu zemlje, jutro. 27. Oblici u kojima se što javlja (za pojave i pojmove).

1	2	3	4	5
6				
7			8	
9		10		
11			12	
13				14
15				

16	17	18	19	20	21	22		23	24	25		26		
27								28				29		
30			31					32				33		34
35				36		37						38		
39					40								41	

28. Staklene bočice sa uskim grlom za injekcije. 30. Inicijali prezimena i imena češkog pisca Čapeka. 31. Biblijski otac, praotac ljudskog roda. 32. Starorimski pozdrav. 33. Koji je pun soka. 35. Najveći morski sisavac. 36. Naprava za izvršavanje smrtnih kazni vješanjem. 38. Bubuljica, gnojni prištić. 39. Velikodostojnik u Arabiji. 40. Novac kojim bogati roditelji podupiru odraslu djecu. 41. Otok u zadarskom arhipelagu.

Okomito: 1. Ime i prezime poslovođe ugostiteljskog objekta pod 16. vodoravno 1930 - ih godina poznat kao dugogodišnji nadkonobar zagrebačke „Varoške pivnice“. 2. Korovna zeljasta biljka, peče na dodir. 3. Kratica za „triatlon klub“. 4. Grčki bog vjetrova, Posejdonov sin. 5. Sila na jedinici površine. 10. Ime i prezime prvog vlasnika gostionice – svratišta „Rački“. 12. Noeva barka. 14. Nadarenost ili urođena bistroutnost. 16. Vidi 16. vodoravno. 17. Stanovnik Arktika. 18. Kratica za „Svjetsko prvenstvo“. 19. Boja kože, put. 20. Stara mjera za vino ili žito, 56 l. 21. Nezakonito prisvajanje poreza. 22. Automobilaska registracija za Rijeku. 23. Grad u Irskoj. 24. Parazitska biljaka na drveću. 25. Inicijali pokojnog saborskog zastupnika Pankretića. 29. Vulkan na Havajima Manua... 32. Grad u europskom dijelu Rusije. 34. Predgrađe belgijskog grada Liegea. 35a. Pokazna zamjenica. 37. Opširno pripovjedačko djelo u stihovima. 37a. Prvo i posljednje slovo abecede. (sastavio zC Željko Laloš).

Piše:
Željko Laloš
Dogodilo se mjeseca, godine...

200 obljetnica od izgradnje Kapelice sv. Duha na Mrtvicama (1813.)

Poznatiju u narodu kao „Stara mrtvačnica“ sagradio je u donjem dijelu prostora budućeg novog groblja na Mrtvicama delnički župnik Juraj pl. Skočilić. Kapelica je sagrađena u povodu 100-te obljetnice završetka iseljavanja delničkih obitelji u Slavoniju, Moslavinu i manjim dijelom u Liku te prvih organiziranih pokopa na prostoru novog groblja.

60. obljetnica od proglašenja Park šume Japlenški vrh zaštićenim šumskim područjem (1953.)

Park šuma Japlenški vrh zaštićeno je šumsko područje što se izdiže nad Parka kralja Tomislava na zapadnoj strani Delnica na nadmorskoj visini od 842 metra. Obrastao je šumom bukve i jele na površini od 170 hektara. Početkom 19. stoljeća nosio je naziv Antunovac. Krajem 18. i početkom 19. stoljeća ovdje se proizvodilo živo vapno. Krajem 1830. godine na obroncima Japlenškog vrha nalazilo se 10-ak zidanih vapnara i njih nekoliko zajedno za upotrebu. Delničani taj prostor nazivaju Japlenčnek.

50. obljetnica od održane prve Skijaške spomen utrke „Tragom primorsko-goranskih partizana '63“ (1963.)

Skijaška spomen utrka održana je na Petehovcu, kao prvo memorijalno športsko spomen obilježje na pogibiju boraca II brigade XIII primorsko - goranske udarne divizije u veljaču 1944. godine na Matić Poljani.

90. obljetnica od nabave novih zvona za crkvu sv. Ivana Krstitelja u Delnicama (1923.)

Nova zvona crkve sv. Ivana Krstitelja njih četiri nabavljena su 12. listopada 1923. godine. Bila su izrađena u ljevaonici zvona Ivana Blazina u Zagrebu. Bilo je to: Veliko zvono ili Zvono sv. Ivana Krstitelja (941 kg), Zvono Majke Božje (439 kg), Zvono sv. Josipa (280 kg) i Zvono sv.

Florijana (108 kg).

130. obljetnica od osnivanja prvog učiteljskog društva za Kotar Delnice (1883.)

13. rujna 1883. godine u Brodu na Kupi za Kotar Delnice osnovano je Učiteljsko društvo. Pravila društva potvrđena su 1884. godine kada društvo i službeno započinje s radom. Društvo se zalagalo za poboljšanje tadašnjeg učiteljskog položaja u društvu. Društvo je prestalo s radom u godinama pred Prvi svjetski rat.

140. obljetnica od objavljivanja prvog voznog reda na Budimsko – riječkoj željezničkoj pruzi (1873.)

23. listopada 1873. godine objavljen je vozni red na Budimsko-Riječkoj pruzi kada je i službeno puštena u promet željeznička pruga Rijeka-Karlovac. Vlak iz Rijeke u Delnice dolazio je u 10 sati i 9 minuta, a polazio u 10 sati i 14 minuta. Vlak iz Budima preko Zagreba i Karlovca u Delnice je dolazio u 4 sata i 51 minutu, a odlazio u 5 sati i 20 minuta.

50. obljetnica od dolaska prvog „Bijelog vlaka“ u Delnice (1963.)

„Bijeli vlak“ bio je naziv za prvu veću turističku promidžbu skijaških terena Petehovca za izletnike i goste s riječkog područja. Svake nedjelje tim vlakom dolazio bi veliki broj Riječana i Primoraca - skijaša na Petehovac. Za djecu gostiju organizirala su se natjecanja u slalomu i veleslalomu.

80. obljetnica od izgradnje Doma Oružanih snaga RH (1933.)

Izgradnja doma završena je 1933. godine, a danom njegova otvorenja 3. srpnja u Delnicama je održana vojna parada. Iza Drugog svjetskog rata dom je nosio naziv Dom JNA, a osamostaljenjem Dom HV.

80. obljetnica od osnivanja Esperanto kluba „Delnice“ (1933.)

Esperanto klub „Delnice“ osnovan je 8. studenog 1933. godine na inicijativu delničkih Sokolaša i grupe esperantista Zagrebačkog električnog tramvaja.

80. obljetnica od puštanja u pogon mlina „Kajfeš“ (1933.)

Mlin „Kajfeš“ pustio je u rad 1933. godine veletrgovac vinom i mješovitom robom Andrija Kajfeš u blizini željezničkog kolodvora u Delnicama. Kajfeš je zrna pšenice i kukuruza dovozio željeznicom iz Slavonije. Brašno je najvećim dijelom prodavao na riječkom tržištu. Mlin je upošljavao dvadesetak radnika.

50. obljetnica od prvog natjecanja šumskih radnika (1963.)

Šumsko gospodarstvo Delnice organiziralo je 1963. godine prvo interno natjecanje drvosječa. Nisu postojala pravila natjecanja, a uspjeh se mjerio količinom izrađenih drvnih sortimenata.

50. obljetnica od proglašenja Petehovca zaštićenim krajolikom (1963.)

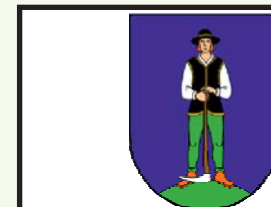
Petehovac je proglašen zaštićenim krajolikom po odluci Skupštine općine Delnice, a od 20. listopada 1971. godine, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, rezervatom prirodnog predjela. Naziv Petehovac nosi od druge polovice prošlog stoljeća. Prije toga zvao se Štimčev vrh ili Jezerski vrh prema rječici Jezerki.

300. obljetnica od otvorenja prve tkaonice u Delnicama (1713.)

Tkaonica „Rački“ otvorena je na prostoru Tkalčove Kale u prizemlju današnje obiteljske kuće Laloš u Supilovoj 153. U 150. godina postojanja tkaonica je bila mjesto neposrednog stvaranja delničkog tekstilnog rukotvorstva. Tkaonica je bila opremljena sa šest tkalačkih stanova.

90. obljetnica od postavljanja prve skijaške staze „Sokolskog goranskog okružja“ (1923.)

Na skijaškoj stazi prema izvorniku karte iz 1932. godine održavala su se natjecanja na razini Savske banovine, Skijaških podsava Zagreba i Sušaka te prvenstva Gorskog kotara i Delnica. Staza s startom i ciljem ispod Podlučkičkog vrha bila je prostorno trasirana u pravcu Dedina i Polana.

IZDAVAČ: Grad Delnice
GLAVNI UREDNIK: Zamjenica gradonačelnika Katarina Mihelčić
UREDNIČKI ODBOR: Martina Petranović, Višnja Bolf, Katarina Mihelčić
FOTOGRAFIJE: Ž.Laloš, V. Bolf, M. Krmpotić, N. Lučić, S. Štimac
GRAFIČKA PRIPREMA: Magdalena Delnice; Tisak KerschOffset Zagreb
Izlazi povremeno